

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2016/17:11

Fredagen den 11 november

§ 1 Utrikes frågor

Utrikesminister Margot Wallström

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 17 oktober 2016**

**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor den 14 november 2016**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar god morgon till utrikesminister Margot Wallström, som är först ut och som ska ha information och samråd inför utrikesrådet nästa vecka. Men vi börjar som vanligt med återrapporten från rådet den 17 oktober. Har ministern något att säga?

Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

God morgon, ledamöterna! Vid FAC i oktober hade vi en längre lunchdiskussion om situationen i Syrien. Där deltog också sändebudet för Syrien, Staffan de Mistura, som tecknade en mycket dystert bild av utvecklingen. Det blev en intensiv diskussion om konflikten och om EU:s möjlighet att bidra till hanteringen. Resultatet av överläggningarna återspeglas i de rådsslutsatser som antogs vid mötet.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi går över till samrådet inför rådsmötet den 14 november. Vi börjar med dagordningspunkt 3, Det östliga partnerskapet.

Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Ordförande! Agendan för utrikesrådet på måndag har ändrats under veckans gång i ljuset av en ganska dramatisk händelseutveckling på flera områden. Turkiet har tillkommit som en dagordningspunkt. Vidare kommer en informell middag att anordnas på söndag kväll på initiativ av Federica Mogherini. Det blir en diskussion om utgången av det amerikanska presidentvalet, men det återkommer vi till lite senare i dag.

Ska jag ta det östliga partnerskapet också?

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Ja, jag tänkte att vi ska gå in på dagordningspunkterna. Först tar vi det östliga partnerskapet, och sedan tar vi dagordningen med Turkiet. Därefter har utrikesministern möjlighet att informera, om hon vet något

mer, eller om hon vill informera nämnden inför de informella dialogerna. Men vi börjar med dagordningspunkt 3.

Anf. 6 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

På rådets hemsida såg jag även det södra partnerskapet. Kommer det att tas upp här?

Anf. 7 ORDFÖRANDEn:

Ja, det kommer viss information om det.

Anf. 8 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Gäller det Iran också, eller är det bara en A-punkt?

Anf. 9 ORDFÖRANDEn:

Det får vi ta upp under de punkter som kommer. Ny information kan tas upp under Övriga frågor, och då kan man ställa den typen av frågor. Nu gäller det dagordningspunkt 3, Det östliga partnerskapet.

Anf. 10 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det östliga partnerskapet ska tas upp inför nästa toppmöte, som hålls i november 2017. Vi har också rådsslutsatser som ska antas. Sedan kommer öst-p att tas upp igen före sommaren. Det är bra och viktigt att det finns ett datum för toppmötet. Det bidrar till att hålla EU:s och partnerländernas engagemang uppe. Det tror jag gäller också i det praktiska arbetet – att man ser att det finns hållpunkter, avrapportering och en synlighet här. Det är viktigt att det finns en överenskommelse om att det ska bli nya rådsslutsatser om öst-p till våren.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen**
<<<Därför tänker regeringen understryka partnerskapets strategiska vikt vid FAC. Öst-p är det enda forum där partnerländer och EU kan mötas kring gemensamma utmaningar, prioriteringar och värderingar, och det är viktigare än någonsin.

Det är glädjande att se att det östliga partnerskapet numera stöds brett av samtliga medlemsländer. Det har framkommit under den senaste veckans diskussioner i Bryssel. Regeringen vill därför att FAC skickar en tydlig signal om EU:s fortsatta stöd och engagemang och att fokus i partnerskapet ska ligga på politisk associering och ekonomisk integration.

Vi tycker att utgångspunkten ska vara de fyra områden som identifierades vid toppmötet i Riga. Det handlar för det första om hur vi stärker institutioner och får en god samhällsstyrning, för det andra om mobilitet och mellanfolkliga förbindelser, för det tredje om utveckling av handelsförbindelser och för det fjärde om sammanlänkande infrastruktur. Nu måste partnerländerna fortsätta att genomföra sina reformåtaganden.

Det finns ett starkt behov av att vi från EU:s sida ger tydliga politiska signaler om hur vi ska vidareutveckla partnerskapet och att vi blickar framåt. Vi tycker också att det är viktigt att värderingsfrågor som mänskliga rättigheter, demokrati, jämställdhet, rättsstatsfrågor, arbete mot korruption och stöd till små och medelstora företag ges en central roll i reformarbetet så att vi får en sammanlänkande strategisk infrastruktur och

underlättar mellanfolkliga kontakter. Det är sådant som på sikt bidrar till större förståelse och som i grunden kan förändra vår syn på varandra.

Till sist tycker vi också att det östliga partnerskapet ska bidra till att genomföra Agenda 2030 och målen för hållbar utveckling liksom Parisavtalet om klimatförändringar. Det är viktiga element i samarbetet kring partnerländernas reformer för EU-närmande. Det är också en hävstång för att verka inom svårare områden som MR, rättsstatsuppbyggnad och jämställdhet och i konfliktrelaterade frågor, såväl gentemot partnerländerna som i diskussioner med medlemsländer som inte är likasinnade.

Detta är den inriktning och den position vi har.

Anf. 11 KARIN ENSTRÖM (M):

Fru ordförande! Det är oerhört angeläget att detta kommer upp. Jag tror att det är helt rätt tid. EU behöver visa sin beslutsamhet när det gäller att upprätthålla partnerskapet, och jag håller med om det som utrikesministern sa.

Jag har två frågor. Den första är den klassiska fråga som vi alltid brukar ställa, om medlemskapsperspektivet. Vi vet att det inte alltid är populärt att driva på för att få ett ställningstagande mot detta. Det vill vi naturligtvis inte se, men kan utrikesministern kommentera om det finns några möjligheter och hur regeringen bevakar och ser till att detta är levande?

Den andra frågan handlar mer om en detalj, som vi diskuterade för ett antal månader sedan. Det gäller resonemanget om suspenderingsmekanismen när det gäller visumliberaliseringar – om man kan suspendera visumfrihet. Har utrikesministern någon kommentar till hur det föll ut? Jag kan ha missat något slags återkoppling om detta.

Anf. 12 JOHNNY SKALIN (SD):

Fru ordförande! Vi brukar aldrig vara positivt inställda till det östliga partnerskapet, och vi står fast vid vad vi sagt tidigare. Kortfattat handlar det om väldigt fattiga länder, länder med hög korruption och länder med inre och yttre konflikter.

Ett sådant exempel är Ukraina, som vi kanske inte ska ha med i unionen. Det är ett stort land som skulle innebära en väldigt stor ekonomisk påfrestning för skattebetalarna i Europeiska unionen, kanske framför allt för Sverige. Vi är en av de absolut största nettobidragsgivarna till EU. Som diskussionen lät i går skulle vi kanske komma att betala upp till 170 miljoner extra för vårt EU-medlemskap i och med halvtidsöversynen.

Föreställ er då att vi också tar med Ukraina med dess gigantiska befolkning och svaga ekonomi! Lyft där också in korruptionen, de värderingar som vissa av de här länderna kämpar med och de konflikter som vi också importerat till unionen, så har vi stora problem.

Jag förstår att regeringens inställning är att de här länderna ska reformeras och demokratiseras och att de ska komma ifrån den här typen av problem. Men titta då på hur Europa ser ut i dag! Sverige tillhör den absoluta toppen vad gäller att ha låg korruption. Det finns en lång rad länder som har hög korruption redan i det befintliga EU.

EU är inget lyckat projekt, tvärtom ett väldigt misslyckat projekt på många olika sätt. Och med fler länder med stora problem, desto svårare får vi att få ordning på situationen.

Jag vill anmäla en avvikande mening. Men jag vill också framhålla det som framförs av utrikesministern, att vi ska skapa förståelse oss emellan – ja, absolut. Kan vi trycka på för att fler länder ute i världen ska reformera sina länder, gå mot demokrati, låg korruption och en västlig värdegrund är det naturligtvis bra. Om vi också kan inleda handelsavtal, så att de här länderna kan utvecklas och vi kan utvecklas i symbios med de här länderna, är det också jättebra. Men att, som själva grundsyftet är, knyta länderna närmare EU för att de sedan ska bli medlemmar i EU tror jag skulle vara ett stort och ödesdigert misstag.

Därmed anmäler jag avvikande mening.

Anf. 13 PYRY NIEMI (S):

Fru ordförande! Tack, ministern, för föredragningen! Jag funderar på detta med frihandelsavtalet, eftersom det tillämpas provisoriskt sedan den 1 januari 2016. Nederländerna röstade ju nej till associeringsavtalet med Ukraina i april.

Jag var i Bryssel i veckan och fick då höra lite under hand att man försöker hitta en lösning och en tillämpning – jag vet inte om det stämmer – och att någonting kanske är på gång. Då vill jag bara veta om det pågår en dialog mellan Nederländerna och EU i stort om hur man nu ska agera kring folkomröstningen som var i april. Kommer det att finnas en lösning i närtid, med tanke på att avtalet nu tillämpas provisoriskt?

Anf. 14 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Frågorna är alla bra och relevanta och viktiga att klara ut.

Hur gör vi för att hålla utvidgningsperspektivet levande? Sedan en tid tillbaka har vi märkt att det finns en utvidgningströthet som är ganska påtaglig. Det har visat sig finnas ganska stora skillnader mellan EU:s medlemsländer i synen på utvidgningen.

Alla europeiska länder har enligt EU-fördraget rätt att söka medlemskap, men det har varit svårt att till och med prata om ett europeiskt perspektiv. Samtidigt är det flera länder i Östeuropa som har sagt att det är just medlemskapsperspektivet som ger deras regeringar kraft att genomföra viktiga reformer. Det är det som driver på utvecklingen.

Jag kan inte hjälpa det, Johnny Skalin, men jag tycker att det blir så fruktansvärt historielöst, för vad tror ni är lösningen? Är lösningen att inte ha kontakt med de här länderna? Är lösningen att isolera dem? I själva verket var det precis vad man sa om flera av de länder som i dag är fullvärdiga medlemmar i EU: Det här är hopplöst, det kommer aldrig att gå. De kommer inte att utvecklas i demokratisk riktning.

Nu är de fullvärdiga medlemmar och sitter med vid bordet. Vi kan ha en dialog och vi kan utvecklas gemensamt. Det måste ju vara den demokratiska vägen framåt. Det är också det som driver det östliga partnerskapet. För dem är det otroligt viktigt att medlemskap finns som ett perspektiv för framtiden. Det motiverar dem, men det är också något som gör att de med rätta kan säga: Vi behöver genomdriva de här reformerna, därför att då finns en öppning i sikte. Det gäller också sådant som är mycket svårt för dem att göra.

Sedan är det inte perfekt. Vi får ju själva i vårt eget land också ständigt kämpa för att hålla borta en rad odemokratiska tendenser som skulle vrida utvecklingen i fel riktning. Det är ju inte så att demokratin en gång

för alltid är färdig. Men om det är någonting som har en förändringskraft i Europa är det detta. Vi är inte längre uppdelade i ett öst och ett väst, och det tror jag att man måste ha klart för sig.

Det bästa sättet att övertyga andra länder, också de som är tveksamma i dag eller visar en trötthet, är att se till att deras reformprocesser blir framgångsrika och att till exempel hjälpa Ukraina med korruptionsbekämpningen, vilket vi gör.

När det gäller viseringsfrågan har vi ställt oss positiva till viseringsfrihet för Ukraina och Georgien, givet att en suspenderingsmekanism kommer på plats. Just nu pågår en diskussion om den processen mellan EU-parlamentet och rådet. Frågan är alltså inne i beslutsgången, framför allt i parlamentet.

Jag tycker att jag redan har kommenterat det som Sverigedemokraterna anfört.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 15 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag vill gärna kommentera det som ministern nyss anförde.

Jag tycker att jag var ganska tydlig i mitt anförande med att jag inte vill att vi ska gå mot en utveckling där vi överger de här länderna och inte har en dialog och uppmuntrar dem att gå mot demokrati och en sund utveckling. Det jag däremot vänder mig emot är att man använder ett EU-medlemskap som enda morot för de här länderna att utvecklas.

Jag vill peka på de förhållanden vi har i Europa. Vi har länder i Europa, åtminstone två länder, som inte tar ansvar för sina egna minoriteter vilket innebär att de reser omkring i Europa och till Sverige. Det tycker jag är beklagansvärt. Det är inget gott exempel på att länder har integrerats i Europa och skött sig som man ska. I ett ansvarsfullt Europa tar varje land hand om sin egen befolkning och samarbetar mellan länderna. Det är inte det som är fallet där.

Vi har också länder som säljer i princip medborgarskap indirekt genom att låta människor köpa rätten att resa runt i Schengen i upp till fem år. Det finns olika typer av människor runt om i världen som köper den typen av visum. Jag tycker att det är fel.

Vi har korrupta länder som inte gör någonting åt sin situation. Det innebär att vi bygger in andra värderingar i Europeiska unionen som bygger på att man ska kunna köpa sig till makt eller vad man nu vill åstadkomma. Det tycker jag också är fel.

De tio länderna som vi senast tog in i Europeiska unionen innebär också en stor utökad utgift för de ursprungliga EU-länderna för att de här länderna ska kunna komma in och reformeras, i enlighet med den logik som regeringen använder sig av.

Jag skulle vilja fråga ministern: Hur mycket pengar är du beredd att avsätta för att länderna utanför EU i dag, till exempel i det östra partnerskapet, ska kunna utvecklas till demokratiska nationer med antikorrumpa system och så vidare? Det hela kostar en väldig massa pengar. De här länderna vill faktiskt bli medlemmar just för att de vet att om de blir medlemmar kommer vi att ösa över många miljarder till respektive land, framför allt till Ukraina som är ett jättestort land med mycket låg bnp.

Jag vill framhålla att i grund och botten är vi eniga – Sverigedemokraterna, regeringen och övriga politiska partier – om att vi vill att alla länder ska utvecklas.

Sverigedemokraterna har bara en annan syn på hur andra länder ska utvecklas. Vi vill också lägga över ett större ansvar på länderna att själva utvecklas. Men som ministern säger kanske det finns en trötthet vad gäller utvidgningen i Europa. Samtidigt har alla europeiska länder rätt att söka medlemskap. Men hur ska de bli medlemmar? Jo, de måste möta konvergenskriterierna. Hur möter man dem? Jo, man ställer upp på de grundvärderingar som EU har beslutat att de ska uppnå.

I grund och botten borde det finnas en reformeringsvilja i de här länderna utan att vi måste både åka dit och uppmuntra dem ytterligare. Vi måste ingå avtal med dem om att använda europeiska fonder i stället för att vi redan nu ska avsätta pengar till dem, vilket vi faktiskt gör, för att de senare ska få ännu mer pengar.

Jag vill bara markera att jag tycker att detta är fel. Jag förstår regeringens inställning, men vi stöder den inte.

Anf. 16 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Den här diskussionen skulle kunna ta hela dagen.

Det finns sådant som vi i grunden är överens om. Sedan finns det sådant där vi drar helt olika slutsatser.

Ukraina har under de senaste två åren genomfört fler reformer än under de tidigare 20 åren under stora svårigheter och ett krig som de utkämpar i östra delen av Ukraina och med en ständigt pågående påtryckning på Ukraina att kämpa mot korruptionen. De har åstadkommit enormt viktiga förändringar.

Kom ihåg en sak! Det länderna ska göra är för deras egna medborgare, för deras befolkningar. Det är de som ska märka fördelarna av reformarbetet som utförs, och det påpekar vi ständigt. Men det är också en fråga om vilka värderingar vi tycker ska styra, hur vi ser på demokrati och mänskliga rättigheter. Där har ni sverigedemokrater också lite jobb att göra, vill jag påstå.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt men en noterad avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går nu vidare till den extra dagordningspunkten om Turkiet som utrikesministern aviserade.

Anf. 18 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 21 TINA ACKETOFT (L):

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 22 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 23 JENS HOLM (V):

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 24 KARIN ENSTRÖM (M):

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 25 JOHNNY SKALIN (SD):

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 26 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

2016/17:11
11 november

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

[Tekniskt fel, text saknas kl. 09:15 till 09:30]

Forts. Désirée Pethrus (KD)

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen*
<<<>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen*
<<<

Anf. 28 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Både Tusk och Juncker har bjudit in den nyvalde presidenten till ett toppmöte mellan EU och USA. Det är inget datum identifierat men så snart som möjligt. Det är för att etablera kontakten och höra hur de ser på just den typen av frågor.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

§ 2 Utrikes frågor

Utrikesminister Margot Wallström

Försvarsminister Peter Hultqvist

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor den 14 november 2016

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Då gör vi plats för försvarsminister Peter Hultqvist och hans medarbetare.

Vi har en dagordningspunkt kvar för utrikesrådet, och den kommer att vara gemensam. Därför har vi både försvarsministern och utrikesministern här. Det gäller dagordningspunkt 4, Den globala strategin för EU:s utrikes- och säkerhetspolitik.

Anf. 31 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag inleder och sedan fortsätter försvarsministern med sitt perspektiv på det här. Det är viktigt att få redogöra för regeringens syn på den globala strategin eftersom den rör säkerhets- och utrikespolitik.

Som ni vet var det Sverige som tog initiativ till en global strategi, och vi har varit väldigt pådrivande för att ta fram en sådan. Strategin presenterades för Europeiska rådet i juni, och vi tycker att det är ett bra och kraftfullt dokument med en bred syn på säkerhetsbegreppet. Det tar tydlig ställning för grundläggande värderingar, MR, demokrati, rättsstaten, den europeiska säkerhetsordningen och så vidare. Vidare tar det ställning för en regelbaserad multilateral ordning med FN-stadgan som kärnan. Vi vill nu att det ska bli en effektiv strategisk plattform för EU:s externa politik under de kommande åren. Medlemsstaternas engagemang och ägarskap kommer att vara helt avgörande för detta.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen**
<<<Det handlar bland annat om att stärka motståndskraften mot påfrestningar i länder i vårt grannskap, om att det finns en integrerad ansats till konflikter och kriser och om att stärka länken mellan inre och yttre säkerhet. Alla dessa politikområden ska genomsyras av vår syn på MR och bidra till implementeringen av FN-resolutionen 1325 om kvinnor, fred och säkerhet.

Som en första del i denna uppföljning har Europeiska utrikestjänsten lagt fram en implementeringsplan för hur man ska genomföra strategin inom området säkerhet och försvar, och det är det som vi har att överväga och ta ställning till. Sedan har olika medlemsstater kommit med inspel och förslag.

Flera medlemsstater – inte minst vi – har understrukit att beslutskompetensen inom säkerhets- och försvarspolitik entydigt ska ligga hos medlemsstaterna. Det kommer också att ske genom de rådsslutsatser som förhandlas i rådsarbetsgrupper. Detta pågår fortfarande, men det förväntas att antas av FAC på måndag. Sedan ska det behandlas av Europeiska rådet i mitten av december.

Man diskuterar nu en gemensam säkerhets- och försvarspolitik mot bakgrund av det försämrade säkerhetspolitiska läge som vi har i närom-

rådet och av brexit. Regeringens syn är att ett handlingskraftigt och enat EU är av central betydelse för Sveriges säkerhet. Det finns inget enskilt medlemsland som ensamt kan möta hoten mot vår gemensamma säkerhet. Därför finns det alla möjliga skäl för att Sverige ska bidra konstruktivt vid uppföljningen av den globala strategins säkerhets- och försvarspolitiska delar.

Vi välkomnar ett stärkande av EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik, GSFP, och ett utvecklande av förmågor för civil och militär krishantering. Vi tycker att EU ska ha en hög ambitionsnivå under förutsättning att det ryms inom budgetramar och befintliga strukturer.

Vi tycker att EU som ambitionsnivå ska ha att kunna genomföra hela spektrumet av civila och militära krishanteringsoperationer enligt EU-fördragets artikel 43, det vill säga avrustning, humanitära insatser och räddningsinsatser, militära rådgivnings- och biståndsinsatser, konfliktförebyggande och fredsbevarande insatser, insatser med stridande förband vid krishantering inklusive fredsskapande åtgärder och stabiliseringsinsatser efter konflikter.

Vi ska i första hand kunna göra krishanteringsinsatser i Europas grannskap, men också verka på längre sikt. Vi lägger vikt vid att det ska ske fullt i enlighet med folkrätten och där det behövs med FN-mandat.

Vi välkomnar en ambitionsnivå för GSFP som omfattar både krishantering och kapacitetsbyggande liksom skyddet av Europa och dess medborgare. Vi tycker att detta bidrar till skyddet av Europa genom att det verkar för en säkrare omvärld. Den länken mellan inre och yttre säkerhet blir allt viktigare.

Vi stöder att EU förbättrar sin civila och militära planerings- och ledningsförmåga inom de existerande krishanteringsstrukturerna. Vi fäster stor vikt vid den civila krishanteringen. Vi har bland annat gemensamt med Finland drivit på för att EU ska gå vidare med förslag om civila specialiserade team som ska kunna användas för snabb utgruppering. Vi vill också stärka civil och militär samverkan.

Det är regeringens hållning att EU bör stärka sin förmåga att agera i konfliktcykelns alla delar, från konfliktförebyggande till mer akuta kriser som kräver både militära och civila verktyg. Vi har tidigare pratat om stabiliseringsinsatser i Irak, och detta är ett exempel på det.

Vi välkomnar också förslag som syftar till ökad flexibilitet och användbarhet av EU:s stridsgrupper. Vi tycker att de bör göras mer relevanta som stöd till FN:s fredsbevarande uppdrag.

Anf. 32 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Flera medlemsstater, Frankrike och Tyskland med stöd från Spanien och Italien, har varit aktiva med att lägga fram förslag till hur EU:s gemensamma försvars- och säkerhetspolitik ska kunna stärkas. Detta rör bland annat stärkt planerings- och ledningsförmåga inklusive civila och militära krishanteringsstrukturer, stöd till den europeiska försvarsindustrin, permanenta samarbetsstrukturer och ökat samarbete kring försvarsmaterielfrågor.

Många av dessa förslag är mer långtgående än vad Sverige vill se inom EU:s försvarspolitik. En hel del av detta bör ses som inspel och andra medlemsstaters ambitiösa förslag i de diskussioner som pågår.

Genomgående har medlemsstaterna betonat att förslagen gällande förmågor och utveckling ska vara komplementära till den verksamhet som bedrivs av Nato. Det ska alltså inte byggas parallella strukturer med samma kompetenser.

Regeringens inställning är att samtliga åtgärder som vidtas inom det säkerhets- och försvarspolitiska området ska bidra till att stärka unionens enighet och sammanhållning.

Regeringen välkomnar ett ökat europeiskt samarbete på försvarsmaterielområdet. Utgångspunkten för det är att man ska respektera mellanstatligheten, inte begränsa möjligheterna till relationer med länder utanför EU. Detta samarbete kan ske inom ramen för Europeiska försvarsbyrån, Eda, men också bilateralt, regionalt eller multilateralt.

Regeringens hållning är att fokus i kommissionens kommande European Defence Action Plan ska vara på sysselsättning, tillväxt och innovation. Alla projekt ska vara öppna för all europisk industri, och fördelning av medel ska ske på basis av duglighet och kvalifikation, alltså excellence and merit.

Den egna försvarsförmågan är i första hand en nationell angelägenhet. Nationella prioriteringar bör därför vara vägledande även för förmågediskussionen på europeisk nivå.

Ytterligare förslag som diskuteras är att man ska etablera en årlig genomgång av medlemsstaternas förmågeutveckling, en så kallad coordinated annual review.

Regeringens hållning är att huvudsyftet bör vara att på politisk nivå skapa en gemensam överblick som sedan kan leda till en gemensam syn på prioriterade områden för förmågeutveckling. Vidare bör dubbelarbete undvikas, och den årliga genomgången bör bygga på redan tillgänglig information.

Regeringen har också aktivt betonat att samarbetet ska vara mellanstatligt och i linje med Lissabonfördraget. Nya åtgärder måste även rymmas inom de resurser som finns tillgängliga inom den gemensamma budgeten.

Anf. 33 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Tack för föredragningen!

Det är nog bra att effektivisera och förbättra samarbetet, och det kanske behövs mer än någonsin nu.

Jag är ersättare i försvarsutskottet och där har vi fått parlamentets resolutionsförslag. Jag vet inte om det har gått igenom, men det går ut på att man ska skapa ett permanent civilt och militärt högkvarter.

Jag undrar om jag skulle kunna få ett förtydligande där och höra om regeringens inställning till detta. Såvitt jag förstår finns det olika högkvarter i dag. Hur ser ni på detta?

Anf. 34 KARIN ENSTRÖM (M):

Tack för informationen!

Nämnden har flera gånger diskuterat den globala strategin, och vi har ställt oss lite frågande till processen eftersom dokumentet i sig inte är antaget. Hur ser färdplanen respektive rådsslutsatserna ut i beslutshierarkin? Det är inte helt lätt att överblicka.

Däremot välkomnar vi också den höga ambition som finns i strategin. Det är oerhört viktigt att den nu implementeras. Det kommer att krävas samarbete i en alltmer orolig värld. Därför är det bra att detta är uppe nu.

Vi har haft lite svårt att bena ut till vem som man egentligen ger mandat i de två rådskonstellationerna. Rådsslutsatserna är ganska omfattade. Men generellt sett stöder vi regeringens syn på detta, men vi vill understryka vikten av att det ska vara effektivt och att man ska undvika dupliceringar. Vi vill betona samarbetet mellan EU och Nato respektive samarbetet mellan EU och FN. Att förbättra EU:s battlegroupkoncept är någonting som vi har pratat om i många år. Det ska kunna komplettera och underlätta framför allt i inledningsskedet när det gäller FN-insatser. Hittills har vi inte sett några resultat, och det kan man bara beklaga.

Vi kommer kanske in på de konkreta frågorna under nästa punkt. Det gäller eventuella högkvarter och andra permanenta strukturer, men det ska vi kanske inte ta upp i den här diskussionen.

Det gemensamma försvarsmaterielsamarbetet är väldigt viktigt. Samtidigt kan man se en del inspel som låter bra från början, men som kanske inte leder till en fri och öppen konkurrens som möjligt. Jag skulle vilja ha försvarsministerns kommentar till om det är någonting som han ser som nytt eller om det bara är många inspel. Vad är det som egentligen fattas beslut om på de två rådsmötena?

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Som det står i handlingarna har utrikesutskottet och försvarsutskottet haft en diskussion. Som jag förstod det var det också en överläggning i försvarsutskottet. Men det hindrar naturligtvis inte att man ställer frågor. Det kommer att fattas beslut om rådsslutsatser, så det är inom den ramen som vi agerar just nu.

Anf. 36 TINA ACKETOFT (L):

Jag har samma frågor som mina kollegor tog upp. Det gäller dels hur processen om den globala strategin ser ut framöver, dels hur det har gått hittills.

Självklart står Liberalerna bakom den globala strategin som sådan, eftersom det var alliansregeringen som initierade den.

Désirée Pethrus ställde en fråga om ett eventuellt permanent militärstrategiskt högkvarter. EU-tanken är ju ett kärleksbarn för Liberalerna. Samarbete, koordination och det försvarsstrategiska är otroligt viktigt. Men som försvarsministern sa ska det vara ett komplement till Nato, inte ett dubbelarbete.

Jag vet att Tyskland och Frankrike lyfter upp den här frågan. Jag skulle vilja höra hur diskussionerna går över kaffekoppen snarare än i mötesrummet.

Anf. 37 JENS HOLM (V):

I den här strategin talas det också om att man ska hantera flyktingfrågor och stävja flyktingströmmar i ursprungsländerna. Detta är lite tudelat, tycker jag. Det är självklart att vi ska eliminera root causes, det vill säga ursprungsskälet till att människor flyr, nämligen fattigdom och konflikter.

Samtidigt blir jag lite oroad när man talar om att man ska använda till exempel trust funds. Det är bistånd som finansierar sådana fonder.

Jag har en rak fråga till utrikesministern. Ser hon inte en risk för att biståndspengar blandas ihop med att stävja flyktingströmmar? Har den svenska regeringen lyft fram den frågan så att bistånd förblir bistånd och flyktingpolitik finansieras med andra medel?

Vi i Vänsterpartiet tycker inte alls om formuleringarna om militär krishantering, försvarsmaterielsamarbete och eventuellt ett militärhögkvarter. Jag hörde vad försvarsministern sa. Han verkar inte heller så entusiastisk. Jag tycker verkligen att man tydligt måste sätta ned foten så att vi inte snart har ett EU-försvar som vi långsamt leds in mot. Jag skulle vilja höra försvarsministern kommentera det lite tydligare.

Anf. 38 PAVEL GAMOV (SD):

Fru ordförande! Vi från Sverigedemokraterna ställer oss inte bakom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Vi vänder oss också emot den globala strategin från EU. Det har vi också hänvisat till i ett flertal tidigare avvikande meningar. Jag nöjer mig med att hänvisa till de tidigare avvikande meningarna även på detta sammanträde.

Anf. 39 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Jag kan hålla med Karin Enström om att det inte har varit alldeles lätt att etablera processen. Det handlar om initiativet som tas från Mogherini och utrikestjänsten, och sedan handlar det om implementeringen och att skapa ett ägarskap. Det handlar också om vilken roll som institutionerna och medlemsländerna ska ha. Det har varit lite av en dragkamp från början, för att vara helt uppriktig.

Det som nu utrikestjänsten och Mogherini har gjort är att man har tagit fram ett förslag till implementeringsplan. Det tycker vi är okej. Men vi menar att medlemsländerna själva nu måste genomföra det och också komma med sina egna idéer om hur det ska omsättas i handling.

I det utkast för rådsslutsarser som nu går runt bekräftas att implementeringsplanen bara presenteras som ett dokument från den höga representanten Mogherinis sida. Beslutskompetensen inom försvars- och säkerhetspolitik ska entydigt ligga hos medlemsstaterna. Det kommer tydligt att markeras med rådsslutsatserna som antas på måndag.

Däremot kommer vi att få förslag och underlag från utrikestjänsten på fyra olika områden framöver. Det gäller resiliens, eller motståndskraft, och också en integrerad ansats kring konflikter och kriser, att man ska stärka länken mellan inre och yttre säkerhet, uppdatering av nya regionala och tematiska strategier och också en ökad ansträngning inom offentlig diplomati. Där kommer vi att få inspel som vi själva sedan kan omsätta i praktisk handling och ta ställning till.

Till Jens Holm vill jag säga följande. Det finns ett antal medlemsländer som verkligen starkt har gett uttryck för en sådan vilja att använda detta också för att hantera migration. Vi är entydigt emot att GSFPI-insatser ska ha som uppgift att hindra eller stoppa migration. Vi kommer att motsätta oss förslag med den innebörden.

Sedan finns det ett uppgiftsspektrum enligt Lissabonfördraget med humanitära insatser, räddningsinsatser och också fredsfrämjande insatser. De flesta är civila och kapacitetsbyggande. Det är på inbjudan av ett

värdland. Då blir det en annan sak. Men vi är entydigt emot att man ska använda detta för att stoppa eller hindra migration.

Biståndspengar är egentligen en helt annan fråga. Frågan om trustfonderna är inte uppe nu. Vår utgångspunkt är att DAC-reglerna ska styra vad biståndet ska gå till och inte gå till. Det är vår utgångspunkt i de diskussionerna. Det är inte fråga om att använda biståndsmedel till detta.

Anf. 40 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Vi börjar med det civilmilitära högkvarteret. Det som sades i den inledande informationen var att vi stöder att EU förbättrar sin civila och militära planerings- och ledningsförmåga inom ramen för de existerande krishanteringsstrukturerna. Det är ett tydligt besked i frågan. Vi har inte öppnat för eller deltagit i några diskussioner som säger att vi ska ha permanent civilmilitärt högkvarter.

Jag har själv varit väldigt tydlig om att vi nu inte ska börja att diskutera byggande av nya strukturer och nya högkvarter. Är det så att vi ska göra någonting ska det byggas på: Hur förbättrar vi stödet till befintliga och eventuellt framtida missioner i olika sammanhang? Det gäller att man får ett behovsorienterat perspektiv på hur man bygger stödfunktionerna så att inte institutionsbyggandet i sig blir det viktiga.

Vi har intagit en väldigt flexibel hållning. Samtidigt har vi pekat på att de nuvarande strukturerna bör vara basen. Vi har i dag fem olika högkvarter för de missioner som EU bedriver. Här kan man titta på hur ett stöd ska se ut i framtiden och hur det ska förbättras inom de ramarna, om det eventuellt är samordningar som ska ske eller så. Någon diskussion om civilmilitärt högkvarter har vi inte deltagit i.

En fråga som anknyter till det uppfattade jag var om ett samlat försvarshögkvarter. Det finns inget intresse från regeringen att vi skulle delta i några sådana diskussioner. Vi vill inte ha någon Europa-ÖB. Vi vill inte ha något Europahögkvarter. Vi vill inte ha någon Europaförsvarsorganisation.

Vi har varit väldigt tydliga om att Nato har sin uppgift och att EU har sin uppgift. Vi har understrukt vikten av effektivitet. Vi ska inte hålla på med dubbelarbete. När det gäller battle groups förs det från tid till annan upp om det är effektivt, bra eller dåligt, eller hur det är. Vi deltar i de diskussionerna utifrån ett realistiskt förhållningssätt.

Det är lätt att säga att man ska förnya och utveckla det. Men det är svårare med idéverksamheten kring hur det konkret ska gå till. De insatsgrupper vi hittills har haft har heller inte använts. Vi får väl se vad framtiden innebär. Vi deltar i den diskussionen.

När det gäller försvarsmaterielsidan pågår någon sorts process där det är många länder som ständigt vill komma i åtnjutande av de pengar som kommissionen har för europeiska samarbeten. Här är vi väldigt tydliga med att medlen ska användas för att stärka försvarsindustrin generellt. Det måste byggas på duglighet och konkretion och inte på mer politiska samarbetsambitioner. Det måste vara väldigt konkret och tydligt i den meningen.

När det gäller försvarsindustriambitioner som helhet har jag i alla sammanhang och även här tidigare och i dag markerat mellanstatligheten som den grundläggande funktionen. Det handlar också mycket om ett

egenintresse. Vi är ett land som har försvarsindustri. Det innebär att vi också måste se till de säkerhetsintressena när vi agerar i dessa sammanhang.

Det finns naturligtvis en ambition från en del större länder att här bana vägen för kanske en kraftfullare dominans från deras sida och ökad styrfart från deras sida i de olika försvarsmaterielprocesser som pågår i Europa. Vi har våra egna säkerhetsintressen i form av stridsflyget och ubåtssystemen som vi i riksdagen har sagt att vi ska slå vakt om. Vi har också intresse av att ha samarbete med andra än enbart inom ramen för EU.

Anf. 41 JENS HOLM (V):

Jag vill hänvisa till vår avvikande mening som vi har anmält tidigare. Jag vill förtydliga att den främst handlar om att vi inte vill att EU ska ha någon militär komponent över huvud taget. Vi motsätter också inte militära krisinsatser. Men vi tycker att de ska ske inom FN:s regi och inte inom EU:s regi.

Det som försvarsministern har sagt på området tycker jag är bra och att Sverige håller emot på de flesta av dessa områden. Det välkomnar jag. Det är väldigt viktigt att man gör det så att inte EU sakta men säkert utvecklar ett militärt försvar. Det är ändå sådana formuleringar som man hittar i till exempel Lissabonfördraget. Jag tror att vissa nere i Bryssel tycker att det är en fullt logisk utveckling. Det är den militära komponenten av det hela som vi motsätter oss.

Jag hörde vad utrikesministern sa om att inte blanda ihop bistånd med flyktingarbete. Det är en väldigt viktig markering.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Med notering av de avvikande meningarna från Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna med oliklydande preciseringar konstaterar jag ändå att det finns stöd för regeringens ståndpunkt under denna dagordningspunkt. Därmed tackar vi utrikesministern för dagens samråd och önskar lycka till inför utrikesrådet på måndag, och ni skulle börja redan på söndag. Vi ber försvarsministern med medarbetare att sitta kvar så att vi kan ta de punkter som är på försvarsdelen.

§ 3 Utrikes frågor – försvar

Försvarsminister Peter Hultqvist

Återrapport från möte i rådet den 19 april 2016

Återrapport från informellt möte i rådet den 26–27 september 2016

Information och samråd inför möte i rådet den 15 november 2016

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Varsågod, försvarsministern, när det gäller utrikesrådet i försvarsdelarna. Den första dagordningspunkten är nr 1, Samarbetet mellan EU och Nato.

Vi börjar som vanligt med om det finns något att orda om återrapporten. Vill ministern säga något?

Anf. 44 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Den 21 april återrapporterade jag till EU-nämnden om rådsmötet den 19 april. Jag återger mötet enbart kort.

Vid FAC i april redogjorde den höga representanten Mogherini inledningsvis för läget i framtagandet av den globala strategin som sedan presenterades vid Europeiska rådet den 28 juni. I närvaro av Natos generalsekreterare diskuterades därefter två formella agendapunkter, hybridhot och kapacitetsbyggande för säkerhet och utveckling. I hybridfrågan välkomnas EU:s ramverk för att hantera hybridhot.

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Förlåt, försvarsministern. Det som är utskickat skriftligt behöver inte föredras. Det kan du hänvisa till. Det gällde om det fanns någon ytterligare fråga som inte fanns i det skriftliga underlaget.

Anf. 46 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Ska jag gå in direkt på det möte som är det 15 november?

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Frågan var om det finns något utöver det skriftliga underlaget som du vill påpeka för nämnden. Nämnden har också möjlighet att ställa frågor på återrapporterna som är utskickade.

Anf. 48 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

När det gäller den tidigare återrapporten välkomnar vi från svensk sida EU:s möjligheter stödja medlemsstaterna i arbetet med att bemöta hybridhot samt vikten av att samarbeta mellan olika stater och organisationer. Jag framhöll behovet av en koordinerad strategisk kommunikation för att bemöta den här typen av hot.

När det gäller den 15 november är det två dagordningspunkter, Samarbetet mellan EU och Nato och GSFP-insatser.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Förlåt. Jag ska bara ställa frågan till nämnden om det är någon som har någon fråga apropå den skriftliga återrapporten. Jag finner inte så.

Anf. 50 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Samarbetet mellan EU och Nato sker utifrån respektive organisations mandat och principen om komplementariet – att man är kompletterande. I dagsläget är samarbetet mellan Nato och EU fokuserat på politisk dialog. Det finns en ömsesidig intention att öka samarbetet mellan organisationerna. Vid både Europeiska rådet den 28 juni och Natos toppmöte den 8–9 juli diskuterades möjligheten att öka samarbetet. Man har undertecknat en deklARATION som pekar på vikten av detta.

Det finns ett behov av nära samverkan mellan EU och Nato när det gäller fredsfrämjande insatser. Båda organisationerna är i dag inblandade i samma insatsområden, exempelvis i Medelhavet. Det så kallade hybridhotet är ett exempel på ett område där man kan komplettera varandra och där det finns ett samarbete som borde kunna utökas.

Regeringens ståndpunkt är att det är positivt med ökat samarbete mellan EU och Nato för att stärka europeisk säkerhet och krishanteringsförmåga internationellt. Det är viktigt att respektive organisations mandat och beslutsautonomi respekteras och att samarbetet sker inom ramen för befintliga budgetmedel.

Sverige har som militärt alliansfritt land intresse av ett väl fungerande samarbete mellan EU och Nato för att underlätta insyn och inflytande i frågor som berör oss. Strävan att utveckla samarbetet mellan EU och Nato ligger i linje med vårt engagemang som medlem i EU och nära partner till Nato. Sverige har ett intresse av att de begränsade resurser som står till medlemsstaternas förfogande används på bästa sätt.

Regeringen ställer sig positiv till ökat samarbete på de områden som föreslås i den gemensamma deklARATION som undertecknades i juli. För att ett konstruktivt samarbete mellan EU och Nato ska åstadkommas är det nödvändigt att undvika onödig duplicering av såväl europeisk förmågeutveckling som bidrag till krishantering internationellt.

Anf. 51 JENS HOLM (V):

Vi har en avvikande mening. Vi tycker inte att samarbetet med Nato ska utvidgas.

Anf. 52 JOHNNY SKALIN (SD):

Vi tycker inte att vi behöver fördjupa samarbetet med Nato på EU-nivå, så vi anmäler avvikande mening.

Anf. 53 ORDFÖRANDEN:

Är det en likalydande avvikande mening? Det lät väldigt lika i mina öron.

Anf. 54 JENS HOLM (V):

Jag tror att vi har en lite annorlunda motivering.

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

Du menar alltså att den är oliklydande? Okej.

Då konstaterar jag med notering om två oliklydande avvikande meningar att det ändå finns stöd för regeringens redovisade inriktning.

Vi går över till dagordningspunkt 2, GSFP-insatser.

Anf. 56 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Här ligger fokus på Medelhavet och situationen i Libyen. Den 20 juni beslutade FAC-rådet att förlänga EU:s militära insats mot människosmuggling och människohandelsnätverk i södra och centrala Medelhavsområdet, Eunavfor MED och Operation Sophia.

Samtidigt beslutade FAC att utvidga mandatet med två nya tilläggsuppgifter utöver befintliga uppgifter. De nya uppgifterna innefattar kapacitetsbyggande och träning av libyska kustbevakningen och marinen samt upprätthållande av FN:s vapenembargo på fritt hav utanför Libyens kust.

Grundutbildning av ca 80 libyer från libyska kustbevakningen genomförs nu ombord på ett italienskt och ett nederländskt fartyg på internationellt vatten. Insatsen befinner sig fortfarande i fas 2 A, vilket innebär att man kan genomföra bordning, genomsökning, uppbringning och omdirigering av misstänkta fartyg på internationellt vatten i Medelhavet.

Genom FN:s säkerhetsråds resolution 2312, som antogs den 6 oktober, tog rådet insatsens utökade mandat i beaktande. Sverige bidrar med tre stabsofficerare till insatsens operationshögkvarter i Rom och med en civil politisk rådgivare till befälhavaren.

Regeringen anser att Operation Sophia bör ses som en del av ett bredare EU-engagemang i att hantera migrationsutmaningen. Operationens mervärde i det bredare engagemanget är att bidra till att motverka nuvarande affärsmodell och nätverk för människosmuggling och människohandel.

Sverige har sedan förberedelsearbetet med insatsen verkat för att den ska genomföras helt i enlighet med folkrätten och med full respekt för internationell flyktingrätt och mänskliga rättigheter. Sverige välkomnar de två tilläggsuppgifterna och säkerhetsrådets resolution 2312.

I övrigt deltar Sverige i följande GSFP-insatser: Eunavfor Atalanta, som genomförs i Adenviken, samt tränings- och utbildningsinsatserna EUTM Somalia och EUTM Mali. Regeringen överväger ett bidrag med övningstrupp till EUTM RCA.

Anf. 57 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Ordförande! Tack, ministern, för föredragningen! Sverige kommer nu att sätta sig i förarsätet i säkerhetsrådet, och min fråga är om ministern bedömer att dessa faser kommer att gå vidare. Det finns ju en fas som inte är genomförd i insatsen.

Anf. 58 JENS HOLM (V):

Operation Sophia i Medelhavet är ju en militär insats som ska bekämpa flyktingsmugglare, och ibland sägs det också att den finns där för att rädda liv. De senaste tragiska siffrorna över antalet drunknade människor i Medelhavet visar att de är fler i år än i fjol fram till denna tid. Jag skulle därför vilja fråga försvarsministern om det har gjorts någon utvärdering av operationen och hur många liv man har räddat.

Skulle det inte vara möjligt att i stället lägga dessa pengar på en operation som den som Italien genomförde för ett par år sedan, som var mycket mer omfattande och hade ett enda tydligt fokus, nämligen att rädda liv?

2016/17:11
11 november

Anf. 59 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Eunavfor MED inleddes den 22 juni 2015 och befinner sig som sagt nu i fas 2 A. Jag upprepar att det handlar om bordning, genomsökning, uppbringning och omdirigering på fritt hav, high seas, av fartyg som misstänks användas för människosmuggling och människohandel.

Man räknar med att man hittills har räddat 29 300 människors liv och medverkat till att ytterligare tusentals har kunnat räddas av andra aktörer på Medelhavet. Man har gripit ungefär 100 smugglare och medverkat till än fler gripanden.

Exakt vad som kommer att hända i framtiden är inte helt lätt att säga. Men en övergång till fas 3, som består i att göra smugglarfartyg obrukbara på kuststats territorium, kräver enhälligt beslut i EU. Det kräver också omarbetade styrdokument och en inbjudan från en libysk samlingsregering, eller en säkerhetsrådsresolution. Det är alltså en rätt så komplicerad historia.

Anf. 60 JENS HOLM (V):

Jag hänvisar till vår tidigare avvikande mening. Vi vill inte ha några militära insatser utan skulle vilja att Sverige verkade för att detta omvandlas till en massiv civil insats med det enda syftet att rädda liv, inte att jaga människor.

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

Med notering om en avvikande mening från Vänsterpartiet konstaterar jag att det finns stöd för den av regeringen redovisade inriktningen på denna diskussionspunkt.

Har försvarsministern ytterligare information att ge om att det som brukligt kommer att hållas ett gemensamt styrelsemöte?

Anf. 62 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Informationen är bara att det blir ett styrelsemöte i försvarsministerformat i EDA och att det som ska hanteras är budgeten för 2017, uppföljning av pågående verksamhet och diskussion om EDA:s arbetsprogram.

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:

Tack för informationen! Vi tackar försvarsministern för samrådet och önskar lycka till på rådmötet!

§ 4 Rättsliga och inrikes frågor

Statsrådet Anders Ygeman

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 13–14 oktober 2016

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för rättsliga och inrikes frågor den 18 november 2016

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Vi välkomnar Anders Ygeman och börjar som vanligt med att fråga om det finns något att säga om återrapporterna från tidigare möten.

Anf. 65 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Nej.

Anf. 66 ORDFÖRANDEN:

Har nämndens ledamöter någon fråga med anledning av återrapporterna?

Anf. 67 KRISTER HAMMARBERGH (M):

Jag har ingen fråga. Jag vill berömma regeringen den här gången.

När det gäller återrapporten har vi haft ett antal punkter som har tagits upp tidigare, både i utskott och här. Det har framförts på ett föredömligt sätt.

Anf. 68 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Jag är glad att ni följer vårt arbete. Vårt mål med att vara både här och i utskottet är att vi ska kunna vara överens om den svenska linjen. Det är alltid bra om vi kan hjälpas åt att göra den bättre.

Anf. 69 ORDFÖRANDEN:

Nu går vi in på RIF-rådet och dagordningspunkt 3, Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om upprättande av ett EU-system för reseuppgifter och resetillstånd, Etias.

Anf. 70 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Idén om Etias togs upp senast jag var här. Under kommande RIF-möte är det tänkt att riktlinjediskussioner ska äga rum. Regeringen kommer då att generellt välkomna idén med Etias, men också framföra att vi behöver tid för att analysera kommissionens konkreta förslag. De ska presenteras endast två dagar före RIF-mötet.

När vi har analyserat kommissionens förslag kommer vi att återkomma till riksdagen med ett detaljerat förslag till ståndpunkt.

Anf. 71 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! I det skriftliga materialet står det: Systemet förväntas i praktiken gälla obligatorisk förhandskontroll för varje enskild resenär från tredjeland till EU och så vidare.

Vad blir skillnaden gentemot det viseringskrav som finns för många av de länderna i dag? Är det bara stämpeln eller frimärket i passet som blir skillnaden? Vilken är den egentliga förändringen i sammanhanget?

2016/17:11
11 november

Anf. 72 KRISTER HAMMARBERGH (M):

Det är i grunden bra att vi får ett modernt system i stället för ett pappersbaserat system med stämplor. Sedan finns det alltid ett antal fallgröpar. Vi får följa diskussionen och se när detaljerna rätas ut.

Jag har en fråga om det fjärde stycket i den svenska ståndpunkten. Regeringen säger att den stöder att man tittar närmare på förutsättningar för att inkludera alla tredjelandsmedborgare i in- och utresesystemet.

Det finns olika uppfattningar i de olika medlemsstaterna som skulle omfatta de bosatta inom Europeiska unionen. Har regeringen någon syn på vad som gäller för tidsbegränsade kontra permanenta uppehållstillstånd? Vad är det egentligen regeringen stöder?

Anf. 73 ORDFÖRANDE:

Vi försöker hitta det fjärde stycket i ståndpunkten. Men vi hittar bara ett stycke i ståndpunkten.

Vi får återkomma till det senare, då det tydligen handlar om en annan dagordningspunkt.

Anf. 74 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

När det gäller Eskils fråga är skillnaden helt enkelt att viseringskravet är betydligt mer omfattande, och det krävs betydligt mer tid för det. Om man har ett inre system kan man göra en snabb screening, men man kan inte göra en lika omfattande kontroll som vid viseringar. Det blir alltså ett mellansteg mellan helt fri resa och visering.

USA, som det är lättast att jämföra med, har ESTA-systemet för länder som har viseringsfrihet, till exempel Sverige. Man får helt enkelt skriva in vem man är och var man kommer från. Men viseringsdokumentet är ett väldigt omfattande dokument. Det handlar alltså om ett slags mellansteg.

Självklart ska det här ses i ljuset av Georgiens viseringsfrihet och eventuell turkisk viseringsfrihet där man får en annan nivå.

Anf. 75 ORDFÖRANDE:

Finns det någon annan fråga eller synpunkt på *den här* dagordningspunkten, eller väntar vi spämt på hur det här ska utarbetas mer i detalj och får återkomma både i sakutskott och kanske i nämnden? Jag finner att det är så.

Jag konstaterar därmed att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går till dagordningspunkt 6, Gemensamma insatsdagar. Det är en informationspunkt, såvitt jag vet.

Anf. 76 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Under den här dagordningspunkten ska vi få en presentation av hur 2016 års Joint Action Days, gemensamma insatsdagar, har fortlöpt. Jag hänvisar till det skriftliga materialet.

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7 a. Vi tar punkterna a, b och c var för sig, eftersom de är av lite olika karaktär.

En första fråga kommer från mig. Eftersom man ska ställa sig bakom hur G13-konstellationen vill genomföra åtgärder, undrar jag hur det, rent formmässigt, kommer att bli någon form av beslut? Det är kanske inte ett särskilt kontroversiellt beslut, men det kommer ändå att bli ett beslut.

Anf. 78 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Vår förväntansbild är att rådet bara ska notera rapporten, så att det inte ska bli ett formellt beslut. Det är den information vi har fått hittills. Det är inte alltid som det blir det verkliga utfallet. Men så ser informationen ut hittills.

Som ni kanske minns ställde sig RIF-rådet i juni bakom en färdplan för ett förbättrat informationsutbyte mellan EU:s medlemsstater. Vid rådsmötet ska kommissionen följa upp hur det går med genomförandet av de åtgärder som listats i färdplanen.

Anf. 79 JENS HOLM (V):

Jag har inte riktigt följt med när det gäller bildandet av G13-gruppen. Men jag undrar vad mervärdet är med att bilda en ny grupp. Det finns redan samarbete mellan Interpol och Europol, och det finns Schengen Information System. Varför bildar man en ny grupp?

Jag tycker att det som står i den svenska ståndpunkten om att man ska värna den personliga integriteten är bra. Det är extremt viktigt när det gäller överförande av data.

Anf. 80 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Jag skulle vilja säga att värdet med gruppen är att det är de som har haft de största problemen med terror och som varit mest engagerade i att bekämpa terror. Det innebär att det är en liten krets, och allihop kan tala på engelska.

Det här är, till skillnad från de andra forumen som du nämner, ett produktivt forum, skulle jag vilja säga. Det handlar egentligen inte om mer än att vi äter frukost och diskuterar gemensamma sakfrågor. Men det har varit ett av de viktigaste forumen för att driva på politiken. Det har tidigare varit väldigt svårt att få fram beslut på det här området. Besluten är ju förknippade med en del kostnader och en del problem.

Konstellationen bildades väl av Belgien efter attacken på det judiska museet i Bryssel. Belgien tog då initiativ till frukosten. Då var man 9. Nu är man uppe i 13 länder. Det är klart att det finns en gräns för hur många man kan vara ifall det ska finnas en poäng med det.

Anf. 81 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen. Vid återrapporten får vi se vad mer som har diskuterats och framför allt vad som kommer fram därefter.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7 b, Högnivågrupp av experter för informationssystem och interoperabilitet.

Anf. 82 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Vid rådsrådet kommer vi att få en rapport om arbetet i kommissionens högnivåexpertgrupp för informationsutbyte och interoperabilitet. För ytterligare information om färdplaner och expertgrupper hänvisar jag till det skriftliga underlaget.

Anf. 83 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen, även för den som vi har fått skriftligt.

Vi går vidare till 7 c, Utvecklingen av Schengens informationssystem. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 84 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

I punkten om utveckling av Schengens informationssystem, SIS, kan flera olika delar rymmas. Som ni ser i det skriftliga underlaget pågår arbetet på olika områden när det gäller att förbättra SIS.

Anf. 85 KRISTER HAMMARBERGH (M):

Jag passar på igen. Jag borde egentligen ha envisats tidigare också. Systemen med in- och utresetillstånd hänger onekligen ihop med de här systemen. Men vi lämnar det därhän.

När det gäller SIS passar jag i stället på att fråga hur det går med vår egen biometri. Det är också en del av detta.

Anf. 86 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Utifrån förutsättningarna går det väldigt bra med vår biometri. Vi är dock beroende av att EU fattar relevanta beslut om vilken biometri och vilka biometrisystem man kan använda.

Vi har genomfört försök med biometri på Arlanda. Vi har ett pågående arbete med hur vi ska kunna införa biometri vid samtliga gränspunkter. Men vi kan inte gå vidare från det tidiga försöksstadiet förrän det finns ett gemensamt EU-beslut om vilket biometrisystem som ska användas. Annars är risken att vi köper in dyrbar programvara som sedan inte går att använda.

Vi skulle kunna gå vidare och börja med biometri innan det blir obligatoriskt inom Schengen. Det är jag också beredd att göra, även om användningsområdet är begränsat då man i och med Schengensystemet ändå kan komma in i Sverige genom andra portar. Men vi kommer inte att kunna gå vidare i större skala förrän EU åtminstone har satt ned foten vad gäller vilken sorts system man ska ha. Risken är annars att vi binder oss vid en teknisk lösning som blir obsolet bara några månader efter att vi har gjort en stor investering.

Det är den springande punkten just nu. Det finns inga hinder i besluts- eller departementsdelen, utan det är i EU-delen. Men vi är också beredda att göra fler försök om det skulle vara så.

Anf. 87 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning när det gäller den diskussionen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8, Kampen mot terrorism.

Anf. 88 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Under den här punkten kommer vi att få en lägesbild av genomförandet av de åtgärder mot terrorism som kom upp vid tre olika möten på stats- och regeringschefsnivå förra året. Sverige har ställt sig bakom de olika dokumenten som innehåller många viktiga steg framåt i arbetet med att möta hotet från terrorismen.

Som ni känner till utgår regeringens inställning till enskilda åtgärder från de principer som framgår av Sveriges nya nationella strategi mot terrorism, som också har ett brett stöd i Sveriges riksdag.

I övrigt hänvisar jag till det skriftliga underlaget.

Anf. 89 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 9, EU:s internetforum: framtida åtgärder. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 90 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

EU:s internetforum lanserades i december 2015 och är ett samarbete mellan EU:s medlemsstater och amerikanska it-företag. Samarbetet handlar framför allt om åtgärder av företagen för att ta bort och för att motverka terrorismmaterial på sina plattformar.

Nästa möte planeras till den 8 december, det vill säga i anslutning till nästa rådsmöte i RIF. Vid RIF-rådet nästa vecka vill ordförandeskapet följa upp utvecklingen sedan mötet i december och har ställt ett antal diskussionsfrågor. Frågorna handlar bland annat om hur samarbetet med företagen kan stärkas och om det finns behov av lagstiftning.

Från svensk sida är vi positiva till att företagen själva utvecklar sitt arbete för att ta bort och motverka olagligt material på sina plattformar i enlighet med sina användarvillkor. Vi har samtidigt varit noga med att framhålla att de åtgärder som vidtas av oss medlemsstater inte får inverka negativt på yttrande- och informationsfrihet. För Sverige är det mycket viktigt att göra en tydlig åtskillnad mellan åtgärder av företagen på grundval av deras respektive användarvillkor och åtgärder av myndigheter. Bakgrunden är att det är olika grundlagar i de olika länderna. Vi kan inte, och vill inte heller, vidta den typ av åtgärder som man gör i flera andra EU-länder.

Anf. 91 ORDFÖRANDEN:

Vi konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. Jag tror att det är en inriktning som har ett väldigt brett stöd i riksdagen just när det gäller yttrandefriheten.

Vi går till dagordningspunkt 10, Direktivet om passageraruppgifter. Nu handlar det alltså om genomförande.

Anf. 92 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Det här är lite av en klassiker, får man väl säga. Kommissionen har inrättat en expertkommitté med uppgift att samordna, stödja och utveckla medlemsstaternas respektive nationella genomförande av PNR-direktivet. Ni kommer ihåg att PNR är insamling av passagerardata som man anger när man köper en resa.

I kommittén representeras Sverige av Polismyndigheten. Vid RIF-rådet förväntas kommissionen ge en lägesrapport över hur arbetet i kommittén och i medlemsstaterna fortskrider. Dessutom förväntas en diskussion om genomförandet.

Regeringen har tillsatt en särskild utredare med uppgift att se över regelverket samt komma med förslag på de lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder som behövs för att genomföra direktivet i Sverige. Utredningen ska redovisa sitt arbete i maj 2017. Direktivet ska genomföras senast den 25 maj 2018.

PNR-direktivet är ett viktigt verktyg i kampen mot organiserad brottslighet och terrorism. Vi välkomnar arbetet med att säkerställa ett snabbt och effektivt genomförande.

Anf. 93 KRISTER HAMMARBERGH (M):

Vi har genomgående – kanske inte alla, men nästan alla – varit positiva. Det är viktigt att det här kommer på plats. Vi använder ju oss redan i stor utsträckning av detta. Men hur ser vår beredskap ut när det gäller att genomföra direktivet även vid små flygplatser ifall det uppkommer direktlinjer och ibland charterflyg? Det handlar om att kunna använda sig av PNR men också om att se till att upprätthålla gränsbevakningen.

Anf. 94 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Just när det gäller PNR-uppgifterna och även API-uppgifterna är det inget problem vilken flygplats man landar på, eftersom det är flygbolagen som elektroniskt delar informationen till den Passenger Information Unit, PIU, som ska inrättas. Jag tror alltså inte att det är något problem.

Däremot tar det fruktansvärt lång tid att fatta besluten – så är det tyvärr med alla de stora EU-besluten. När de väl är fattade ges det väldigt kort tid för implementering. Därför kan man vara lite orolig i den delen. Kommer Polismyndigheten verkligen att hinna få alla de här sakerna på plats? Det är nämligen fruktansvärt stora förändringar som ska göras.

Men den stora vinsten med att få PNR-direktivet på plats är att vi går ifrån ett system där vi manuellt behandlar uppgifterna. I dag sker mellan 70 och 80 procent av alla narkotikabeslag på Arlanda flygplats med hjälp av PNR-uppgifter. Men de behandlas på så sätt att en tullare eller en polis läser igenom PNR-uppgifterna. Nu kommer man att få dem databehandlade via PIU:n, och man kommer då att kunna göra riskbaserade beslag. Vi kommer då att veta om det kommer en tjej eller en kille som vi måste ha koll på till Skavsta eller någon annan liten flygplats. Det blir ett bättre skydd, skulle jag säga, även för de mindre flygplatserna, där det kanske inte finns stationerad polispersonal.

Anf. 95 ORDFÖRANDEN:

Om jag förstod det rätt handlar det just nu om själva genomförandet. Då undrar jag bara om ministern vill säga någonting om hur Sverige ser på genomförandet för svensk del. Jag har förstått att man har tillsatt en utredning. Men jag tänker att det som diskussionen egentligen ska syfta till på det här mötet är att man ska tala om hur det går med genomförandet. Då är en fråga: Hur går det i Sverige?

Anf. 96 JENS HOLM (V):

Som ministern sa tidigare har det här varit en långkörare som har utsetts för mycket kritik. Nu ska det genomföras på kort tid. Jag undrar vilka åtgärder regeringen har för att se till att det verkligen genomförs på ett sådant sätt att man garanterar den personliga integriteten och i synnerhet att känsliga data inte kan läcka ut eller spridas ut i sammanhang där de inte ska vara.

Anf. 97 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Grundsvaret på båda era frågor är att vi har tillsatt den här utredningen. Vi ska också veta att skälet till att denna punkt kommer upp på dagordningen är att det finns ganska många länder som inte har gjort ett skvatt. Detta är alltså egentligen ett försök att få de länderna att börja jobba. Det är det som är syftet med den här punkten. Där har vi inget att skämmas för, eftersom vi har tillsatt utredningen. Vi har ganska bra koll på det.

Sedan tror jag att det ändå kommer att bli tajt på slutet för myndigheten när man ska göra detta. Det är nämligen omfattande saker som ska på plats samtidigt som vi har många andra omfattande saker.

Detaljerna får vi återkomma till när vi har utredningsresultatet. Men det finns ett omfattande integritetsskydd i själva direktivet om PNR. Du samlar det på en plats. Du har regler om vem som ska ha tillgång till vilken information, när informationen ska maskas och när informationen ska raderas. Det finns ett omfattande integritetsskydd inbyggt i systemet.

Det som kanske kommer att vara en utmaning är väl att se till att man inte samlar in information som folk av misstag har lämnat vid köptillfället och som vi inte har någon nytta av i det brottsbekämpande arbetet. Det handlar om att den aldrig ska föras in i systemet, så att vi inte lagrar information om till exempel allergier, som inte har någon poäng.

Anf. 98 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag har en fråga som egentligen kanske hör hemma i justitieutskottet. Det är en kunskapsfråga. Jag hörde om en person som hade besökt vår gränspolis. Det är kanske någon som till exempel har begått brott i Europa och som inte ska ha rätt att komma till Europa. Men hur är det om man säger att man söker asyl? Då kan man ju komma in, och då får man röra sig fritt i landet.

Hur agerar man om det kommer personer som har begått brott och som säger att de söker asyl?

Anf. 99 ORDFÖRANDE:

Jag vet inte om det är uppe i diskussionen. Det kan ju vara ett av de genomförandeproblem som man ser eller något liknande. Men ministern får välja att svara vad som är relevant för rådskonstellationen.

Anf. 100 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Det är egentligen en fråga som man skulle ha ett litet seminarium om. Men typiskt sett är det så att om du har en spärr i Schengen Information System, SIS II, görs en bedömning, oavsett om du söker asyl eller inte, av vilka åtgärder det ska föranleda.

Du kan spärras i SIS på ganska lätta grunder, som inte är skäl för att man ska hålla någon person inlåst i Sverige. Då kommer du, om du söker asyl, att få gå fritt. Det är utgångspunkten om man vistas i Sverige. Men om det finns en allvarligare brottsmisstanke mot dig eller om du är efterlyst för ett brott – det är ganska högt upp i Schengen Information System – kommer du att häktas och utlämnas till det land som du är efterlyst i, om det inte är ett land där du riskerar tortyr, dödsstraff eller annan kränkande behandling. Vi är förhindrade av människorättskonventionen att lämna ut dig till ett sådant land.

Anf. 101 ORDFÖRANDEN:

Med den ytterligare informationen verkar det som att nämnden är redo att fatta beslut. Vi får konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade uppfattning. Vi konstaterar alltså att det finns stöd för den redovisade inriktningen.

Då är frågan om det finns några övriga frågor eller någon annan information som ministern med anledning av rådsmötet vill nämna – nej. Då tackar vi ministern för att han tog sig hit hela den slippriga, hala och snöiga vägen. Lycka till på rådsmötet!

§ 5 Jordbruk och fiske
Statsrådet Sven-Erik Bucht
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 10 oktober 2016
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 14–15 november 2016

Anf. 102 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar Sven-Erik Bucht välkommen. Vi ska ha information och samråd om rådet för jordbruk och fiske och sedan också om allmänna frågor kring sammanhållning.

Vi börjar som vanligt med att fråga om det finns någonting att säga om återrapporterna utöver den skriftliga informationen?

Anf. 103 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

God förmiddag! Jag är givetvis beredd att svara på frågor kring återrapporteringen. Jag utgår från att ni har fått den skriftligt.

Anf. 104 ORDFÖRANDEN:

Jag finner inte att det finns några frågor med anledning av återrapporterna från rådet för fiske och jordbruk. Vi lägger dem till handlingarna.

Då går vi in på nästa veckas råd för fiske och jordbruk och tar dagordningspunkt 4, om fiske, som gäller förslag till förordning om upprättande av en flerårig plan för demersala bestånd i Nordsjön.

Anf. 105 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! Kommissionen kommer vid rådsmötet att presentera sitt förslag till flerårig plan för beståndet av bottenlevande arter i Nordsjön. Rådet kommer att ha ett första meningsutbyte. Efter den tidigare överläggningen med miljö- och jordbruksutskottet i denna fråga har förslaget nu gått igenom i rådsarbetsgruppen.

Generellt är medlemsstaterna positiva till förslaget, men de har vissa frågor om de olika kategorier som presenteras för bestånden. Flera medlemsstater är också tveksamma till de föreslagna kontrollreglerna i planen. Regeringen tittar också närmare på dessa frågor. Det är viktigt att kontrollreglerna inte skapar en oproportionerlig börda för fiskenäringen och för nationella myndigheter. Generellt stöder dock regeringen även i fortsättningen inriktningen i kommissionens förslag om en flerårsplan för Nordsjön.

Anf. 106 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Tidigare har det ofta varit diskussioner om huruvida det finns tillförlitliga beståndsuppskattningar för alla arter som är fiskbara och fiskas, bland annat i det här området. Min fråga är alltså: Har vi tillförlitliga beståndsuppskattningar för alla de arter som nu är föremål för fastställande av kvoter?

Anf. 107 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Det är väl så att allt inte finns, men jag vill inte gå in på det i detalj. Kan kanslirådet Björn Åsgård få svara på den fråga som Eskil Erlandsson ställer?

Anf. 108 Kanslirådet BJÖRN ÅSGÅRD:

Man kan kortfattat säga att beståndsuppskattningarna och kvaliteten på dem varierar för de olika bestånden. Det ligger också till grund för de olika kategorier som kommissionen föreslår. Man har föreslagit en särskild kategori där man inrymmer de bestånd som har begränsade data. Där ska man då kunna vidta åtgärder för att säkerställa att de nyttjas i enlighet med försiktighetsansatsen.

Sedan är det förstås en önskan från regeringen och även från kommissionen att data allteftersom förbättras och då förs in i den här planen.

Anf. 109 ESKIL ERLANDSSON (C):

Efter att ha hört kommentaren kring min frågeställning föreslår jag faktiskt att statsrådet på rådsmötet än en gång tar upp frågan om att vi behöver förbättrade beståndsdata för att kunna fastställa adekvata kvoter i fortsättningen.

Anf. 110 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Det är inga problem att göra det. Självklart gör vi det.

Anf. 111 ORDFÖRANDEN:

Jag uppfattar det som att ministern tar med sig det och kommer att framföra det.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning. Detta är en diskussionspunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Förslag till rådets förordning om fastställande av fiskemöjligheterna för unionsfiskefartyg med avseende på vissa djuphavsbestånd för 2017 och 2018.

Anf. 112 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! Förslaget till förordning rör fastställande av fiskemöjligheter avseende ett antal djuphavsarter i Nordatlanten, vilket görs vartannat år. Det förslag som nu ska diskuteras rör fiskemöjligheterna för år 2017 och 2018.

Djuphavsarter är känsliga eftersom de har låg reproduktionskapacitet, och återhämtningen tar lång tid. Bestånden anses vara kraftigt decimerade till följd av ett tidigare oreglerat fiske.

År 2003 började dock fisket efter djuphavsarter att regleras inom EU, och många olika åtgärder har vidtagits inom EU sedan dess.

För det första har fisketrycket begränsats väsentligt och i vissa delar helt fasats ut. Endast ett begränsat riktat fiske återstår, och det handlar också generellt om relativt begränsade kvantiteter.

För det andra har kunskapen om dessa djuphavsbestånd förbättrats.

För det tredje enades EU:s institutioner under 2016 om att förbättra förvaltningen av djuphavsbestånden genom en särskild tillträdesförordning.

Enligt Ices rådgivning bör fisket under 2017 och 2018 minska ytterligare och inte tillåtas öka tills bestånden visar en positiv trend.

Kommissionens förslag om fiskemöjligheter för 2017 och 2018 är i linje med de vetenskapliga bedömningarna från Ices. Förslaget innebär generellt en minskning eller oförändrade fiskemöjligheter förutom för atlantisk soldatfisk där det föreslås fiskeförbud.

När kommissionen presenterade sitt förslag saknades förslag till fiskemöjligheter för vissa arter. Bland annat väntade kommissionen på Ices råd avseende djuphavshajar, vilket nu har presenterats.

Kommissionen har inte formellt ändrat sitt förslag men har indikerat att fortsatt förbud mot riktat fiske av djuphavshajar bör råda och att endast en begränsad bifångstkotov i fisket efter dolkfisk med långlina bör tillåtas.

Kommissionen har även indikerat att fiskemöjligheter för ansjovis bör inkluderas i förordningen. Skälet till att kommissionen anser att ansjovis bör regleras i denna förordning trots att det inte är en djuphavsart är att fisket inte ska gå miste om fiskemöjligheter för arten i slutet av året.

Båda förslagen till kompletteringar grundar sig på Ices råd. Regeringens övergripande målsättning är att förvaltningsåtgärder ska beslutas i linje med den reformerade gemensamma fiskepolitikens mål och principer.

Vad gäller fiskemöjligheterna för djuphavsarter innebär det att regeringen anser att det är angeläget att nå målen om maximal hållbar avkastning, att landningsskyldigheten möjliggörs och att den vetenskapliga rådgivningen utgör grunden för beslutet. Mot denna bakgrund välkomnar regeringen kommissionens förslag.

Vissa av de fiskande medlemsländerna har ifrågasatt förslagen till minskning av fiskemöjligheterna och föreslår i stället oförändrade nivåer eller marginella minskningar. Dessa länder har framför allt hänvisat till att djuphavsfisket efter den minskning, och i flera fall halveringar av fisketrycket, som beslutades för djuphavsarter under 2015 och 2016 nu är på en mycket låg nivå och att det fiske som kvarstår generellt är småskaligt och traditionellt fiske. Dessa länder anser mot denna bakgrund att gradvisa minskningar är motiverade.

Regeringen kommer vid rådsmötet att verka för en så restriktiv och hållbar kompromiss som möjligt.

Anf. 113 PAVEL GAMOV (SD):

Fru ordförande! Jag tackar statsrådet för föredragningen. Jag vill bara i korthet hänvisa till vår tidigare avvikande mening i denna fråga. Vi vill se mindre möjligheter när det gäller det fiske som tillåts för att det ska bli en balans och återhämtning. Jag hänvisar till detta.

Anf. 114 JENS HOLM (V):

Överlag är kommissionens förslag bra, och den svenska positionen är bra. Det är mycket viktigt att man understryker den vetenskapliga rådgivningen och att den ska ligga till grund.

Jag ska göra en koppling till det som Eskil Erlandsson tog upp under den förra punkten. Det är inte tillfredsställande att Ices, som står för den främsta vetenskapliga rådgivningen i detta avseende, inte kan göra kor-

rekta eller adekvata uppskattningar för alla bestånd. Därför måste denna fråga tas upp.

Att vissa länder stretar emot och inte vill ha dessa mer restriktiva kvoter tycker jag känns mycket oroväckande. Jag är lite orolig över vad den kompromiss som ministern tar upp här kan landa i. Att man står bakom kommissionens förslag är en självklarhet, och det är jättebra. Någon smärre avvikelser från den kan jag förstå, och lite förhandlingsmän måste man ha. Men hur långt kan regeringen tänka sig att gå i förhandlingarna om denna fråga? Det tycker jag är viktigt, så att vi inte köper grisen i säcken så att det slutar med kvoter som är helt ohållbara. Det bör vi få veta på detta sammanträde.

Anf. 115 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Jag sa även under den förra punkten att det inte är tillfredsställande att vi inte har bra data. Det kommer vi självklart också att ta upp.

När det gäller var vi kommer att hamna är det mycket svårt att veta. Men det finns givetvis en gräns för hur långt vi kan gå. Det måste vara en bottenplatta i detta sammanhang att det inte blir några ökning av ett samlat fisketryck av dessa arter. Men vi kommer att göra allt för att få detta så restriktivt som möjligt. Det gäller att hela tiden vara förhandlingsbar i princip ända till slutet. När vi är förhandlingsbara ser vi att vi från Sverige påverkar mycket. Så har det varit vid ett flertal tillfällen under de senaste åren.

Anf. 116 ORDFÖRANDEN:

Jag vill bara få en precisering. Om jag förstod det rätt sa ministern att det inte skulle bli någon ökning av ett samlat fiske av dessa arter.

Anf. 117 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Jag sa att det inte blir några ökning av ett samlat fisketryck av dessa arter.

Anf. 118 ORDFÖRANDEN:

Kan ministern förklara det för dem som inte diskuterar fiskefrågor varje dag?

Anf. 119 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Jag ska låta kanslirådet Karin Victorin förklara exakt vad det kan innebära.

Anf. 120 Kanslirådet KARIN VICTORIN:

I vissa fall i Ices rådgivning stämmer inte Icesrutorna överens med TAC-områdena. Då tror jag att det finns vissa medlemsländer som kan tänkas vilja göra ökning i något område. Om man tittar på vad den samlade kvantiteten för denna art är gäller det att den inte tillåts öka.

Sedan finns det också vissa önskemål om bifångstkvoter som jag tror att en del medlemsländer kommer att vilja öka. Då kan det bli svårt. Men i normala fall brukar man presentera någon form av data som styrker varför det skulle vara omöjligt att hålla sig till dessa bifångstnivåer. An-

nars är risken att man ökar utkastet, och det råder landningsskyldighet i det riktade fisket för dessa arter.

Anf. 121 JENS HOLM (V):

Jag har inget emot den svenska positionen som den ser ut i dagsläget. Men jag skulle vilja göra ett medskick och hoppas att vi kan vara överens om det. Om det blir ett kompromissförslag som i en större omfattning frångår det förslag som nu ligger på bordet, alltså den nuvarande svenska positionen, då tycker jag att ministern får komma tillbaka till nämnden och be om ett nytt mandat för att vi ska vara överens om en sådan kompromiss.

Anf. 122 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Det är inga problem. Om det kommer ett kompromissförslag som väldigt mycket avviker från detta förslag kommer vi inte att kunna gå med på det. Det är självklart.

Anf. 123 JENS HOLM (V):

Jag menar att ett kompromissförslag inte får frångå kommissionens nuvarande förslag i en större omfattning. Det blir en förtroendefråga för ministern att tolka vad det betyder. Vi kan inte sitta och gå in i detalj på varenda fiskekvot. Men det är förstås en självklarhet att ministern inte går med på ett dåligt förslag. Men jag menar också att om man gör bedömningen att det är ett förslag som inte ligger nära kommissionens ursprungliga förslag söker man ett nytt mandat från nämnden, eller också röstar man nej.

Anf. 124 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Vi utgår från kommissionens förslag. Det är utgångspunkten. Sedan kommer det i slutändan att bli en förhandling och en kompromiss som givetvis inte i någon större omfattning får avvika från kommissionens förslag. Det är detta mandat vi vill få från nämnden här i dag.

Jag har också talat om hur vi ser på det som kanslirådet Victorin här förklarade om den komplexitet som finns i fråga om detta och att det kan variera lite grann i vissa områden och så vidare jämfört med andra för de olika bestånden. Vi måste se detta som ett samlat fisketryck också.

Anf. 125 ORDFÖRANDEN:

Då uppfattar jag att den ståndpunkt som ministern gav uttryck för i sin föredragning – det är den muntliga ståndpunkten här och som hade utvecklats jämfört med den som finns i den kommenterade dagordningen – ytterligare har kompletterats i den dialog som har förts här. Bland annat ser man det som omöjligt att ett ökat samlat fisketryck skulle råda i fråga om dessa arter.

Ståndpunkten annars, som en information till Jens Holm, handlar om att försöka hamna så nära kommissionens förslag som möjligt. Men i den diskussion som vi nu har haft ingår också övrig information och övriga positioneringar som ministern har angett.

Då kan jag konstatera att det finns ett stöd för regeringens här diskuterade och framförda ståndpunkter, med en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går från fiske till jordbruk och dagordningspunkt 6, Rapport från arbetsgruppen för jordbruksmarknader.

Anf. 126 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! Vid rådsmötet avser kommissionen att informera om arbetet i expertgruppen för jordbruksmarknaderna. Gruppen har arbetat med frågorna inom följande tre områden, nämligen transparenta marknader och offentlig datainsamling, förbättring av lantbrukarnas position i livsmedelskedjan och riskhantering. Arbetsgruppen har tagit fram en rapport som kommissionen förväntas presentera nästa vecka.

På rådet kommer kommissionen att ge en lägesrapport från arbetet i gruppen. Kommissionen inbjuder också till en diskussion. Det finns dock ännu inte något skriftligt material att utgå från i diskussionen. Då vi inte vet vilka slutsatser rapporten kommer att innehålla är utgångspunkten att framhålla vikten av fortsatt marknadsorientering av jordbrukspolitiken.

I linje med detta anser regeringen att lantbrukarnas möjligheter att hantera sina risker genom prissäkringar fortfarande är viktiga.

Regeringen är tveksam till initiativ som går ut på att frågan om otillbörliga affärsmetoder i livsmedelskedjan kan lösas på ett rimligt sätt via EU-lagstiftning. Eventuella förslag som lämnas i rapporten behöver givetvis beredas i sedvanlig ordning.

Anf. 127 ORDFÖRANDEN:

Jag noterar att det även här blev en lite fylligare kommentar till ståndpunkten än det som finns i den kommenterade dagordningen. Vi tackar för denna information. Men i grunden är detta kanske en fråga som kommer att återkomma.

Jag finner att det finns ett stöd för regeringens redovisade inriktning i denna diskussion.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, EU:s forskning och innovation inom jordbruket.

Anf. 128 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Kommissionen har tillsammans med aktuellt ordförandeskap under de senaste ett och ett halvt åren arrangerat konferenser på temat bioekonomi. Avsikten är att skaffa sig underlag för revidering av EU:s nuvarande bioekonomiska strategi, som beräknas vara färdig under senare delen av 2017. Den här dagordningspunkten är en redovisning från en konferens i Bratislava den 17 oktober, och ordförandeskapet efterfrågar en diskussion om forskning och innovation i jordbruket.

Fokus för konferensen var regionernas roll i utvecklingen av bioekonomi inom EU. Medarrangör var kommissionens generaldirektorat för forskning och innovation. Regeringen välkomnar konferensens fokus på regionernas betydelse och olika förutsättningar för utveckling av en bioekonomi inom EU. Genom att lyfta fram regionernas och lokalsamhällenas betydelse för utvecklingen av europeisk bioekonomi stärker man sannolikt möjligheterna att mer självständigt utveckla, sköta och nyttja ekosystemen för utveckling av en bioekonomi.

Vid konferensen konstaterades att de areella näringarna är grundläggande och betydelsefulla verksamheter för att vi ska nå de uppställda målen för en bioekonomi samt att utvecklingen bör byggas från den lokala och regionala nivån. Detta kan regeringen ställa sig bakom. Regeringen framhåller vidare att utvecklingen av en cirkulär och biobaserad ekonomi utgör grunden för att nå ett fossilfritt samhälle. För att nå dit krävs ökade forsknings- och innovationsinsatser där länderna samarbetar. Det är huvudsakligen varje lands egna förutsättningar som måste styra hur det biobaserade samhället utvecklas. Samtidigt är det viktigt att ambitiösa hållbarhetsaspekter i nyttjande av ekosystem lyfts fram och tydliggörs.

När det gäller de möjligheter till forskningsstöd som finns inom Horizon 2020 är det gynnsamt för svenska förhållanden, och här är förhoppningen att svenska forskare och företag håller sig framme.

Anf. 129 LARS-AXEL NORDELL (KD):

Som jag nämnde när miljö- och jordbruksutskottet behandlade frågan tycker jag att detta är en oerhört viktig del. Det gäller också det statsrådet tar upp om de olika ländernas och regionernas förutsättningar – att man kan utveckla detta på ett bra sätt samtidigt som den vetenskapliga grunden ligger som en bottenplatta, precis som när det gäller djuphavsfisket.

När det gäller det sista statsrådet tog upp undrar jag vilket intresse det finns för att söka dessa möjligheter kopplade till forskningen.

Anf. 130 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Jag har inga aktuella uppgifter, men kanske har ämnesrådet Stefan Källman pejl på hur mycket av Horizon 2020 som svenska företag och forskare har sökt.

Anf. 131 Ämnesrådet STEFAN KÄLLMAN:

Jo, det är faktiskt ganska bra, höll jag på att säga. Skogsfrågorna lyfts fram mycket i den så kallade andra utmaningen, som är en av delarna inom EU:s forskningsprogram. Särskilt när det gäller det företagsnära forskningssamarbetet – det heter Bio-Based Industries Joint Undertaking och är ett samarbete med public-private partnership – har svenska företag och forskare lyckats få ganska mycket pengar, faktiskt. Det är väldigt positivt. Vi har alltså lyckats få in skogsfrågorna väldigt väl i de utlysningar som finns inom ramen för programmet. Det är positivt.

Anf. 132 LARS-AXEL NORDELL (KD):

Jag tackar för svaret. Jag har naturligtvis ingen avvikande ståndpunkt, utan jag tycker att det är bra.

Anf. 133 ORDFÖRANDEN:

Utmärkt! Det verkar som att fler instämmer i det. Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt när det gäller inriktningen för dagordningspunkt 7.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8, Studie av följderna av koncessioner i frihandelsavtalet om jordbruksprodukter.

Anf. 134 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Kommissionen ska på rådsmötet presentera en analys av hur jordbrukssektorn i EU påverkas av EU:s frihandelsavtal. Bakgrunden är en begäran från ett antal medlemsstater som är bekymrade över att jordbrukssektorn riskerar att drabbas negativt när handeln med olika länder blir öppnare. Enligt uppgift ska analysen behandla hur EU-marknaden påverkas av två olika scenarier till följd av nya frihandelsavtal – ett ambitiösare scenario vad gäller marknadsöppningar och ett mindre ambitiöst scenario.

Analysen har ännu inte presenterats för medlemsstaterna, så jag kan inte redogöra närmare för innehållet. En övergripande kommentar jag har är att det är viktigt att en bred analys görs för att vi ska känna till hur olika sektorer påverkas. Utan en sådan är det svårt att dra några slutsatser om hur frihandelsavtal påverkar EU som helhet.

Anf. 135 JENS HOLM (V):

Jag har två reflektioner. Den ena är att jag tycker att det är lite märkligt att ni ska ha denna diskussion och inte ens har fått rapporten. Jag tycker att det verkar vara en jätteintressant rapport, och när den väl har blivit publicerad vore det bra om vi också kunde få tillgång till den. Jag vet att det skickades ut en not, men det var ju inte själva rapporten.

Sedan har jag ett medskick till ministern inför att diskussionen ska föras. Det var väl EU-parlamentets jordbruksutskott som gjorde en rapport om handelsavtalet med USA, det vill säga TTIP, och dess påverkan på EU:s jordbruk. Då pratade man om att jordbruksproduktionen skulle minska med 0,5 procent eller något liknande. Särskilt de baltiska länderna skulle drabbas. Jag tror att man kan räkna in oss i den definitionen – det var liksom randstater man pratade om – så det finns nog skäl att titta extra noga på sådana här avtal och hur de kan påverka vår möjlighet att föda oss själva.

Anf. 136 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Vi vet ju inte om det ens blir en skriftlig rapport; det kan vara en muntlig rapport. Den behandlar också ett flertal avtal inom jordbruksområdet. Vår position är dock att man inte kan titta specifikt bara på det och det. Sverige är en väldigt stor exportnation när det gäller många olika typer av produkter, och man måste få en analys av helheten innan man kan ta ställning till sådana här frågor.

All information som vi kommer att få kommer vi givetvis att dela med er, men vi vet ännu inte exakt hur detta presenteras.

Anf. 137 ORDFÖRANDEN:

Detta är diskussionspunkter, och jag förstår att det är lite svårt att förankra dem eftersom mycket av informationen kommer att komma först på mötet. Jag kan utifrån kommentarerna här ändå se att det finns stöd för den inriktning regeringen redan nu kan staka ut. Den inriktningen är alltså okej för EU-nämnden, och sedan får vi återkomma till frågorna.

Vill ministern nämna någon av de övriga frågorna?

Anf. 138 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Det finns ett antal övriga frågor, och jag är givetvis beredd att svara på alla frågor. Jag tänkte dock lyfta upp detta med djurtransporter särskilt. Jag vill även nämna att Sverige stöder noten om djurskyddsplattform och noten om antimikrobiella resistenser, AMR, men jag skulle vilja lyfta fram djurtransporterna särskilt – om det är okej.

Anf. 139 ORDFÖRANDEN:

Det är naturligtvis upp till ministern; det du vill informera nämnden om är vi formellt sett alltid intresserade av.

Anf. 140 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Under sommaren har det publicerats upprörande filmer och bilder på djurskyddsproblem vid långa djurtransporter. Det har framför allt handlat om export av djur till länder utanför EU, men jag har också tagit emot flera rapporter från djurskyddsorganisationer som har uppmärksammat olika djurskyddsproblem även vid transporter inom EU.

Sedan de nu gällande reglerna trädde i kraft 2007 har vi sett många exempel på djurskyddsproblem. Kommissionen pekar i sin utredning av regelverket från 2011 ut bristande efterlevnad som det allvarligaste problemet. Det är upprörande och oacceptabelt att det gång på gång förekommer uppenbara överträdelser, och det är upprörande och oacceptabelt att det så många år efter ikraftträdandet fortfarande finns så stora brister i genomförandet av regelverket.

Det finns generellt ett stort behov av att förbättra djurskyddet i djurtransporter. Mot bakgrund av det och de många rapporterna om problem har jag lovat att ta upp denna fråga i Bryssel. Nu har jag anmält djurtransporterna som en övrig fråga till detta jordbruks- och fiskerådsmöte, och under rådet tänker jag argumentera för att såväl medlemsstaterna som kommissionen behöver öka sina ansträngningar att stoppa transporter som bryter mot reglerna. Det finns verktyg i den nu gällande lagstiftningen, och de måste användas.

Det är dock inte tillräckligt att enbart förbättra efterlevnaden av de nu gällande reglerna, utan det behövs en uppdatering av regelverken. Framför allt finns det ett behov av att se över transporttiderna, utrymmena, viloperioderna och bestämmelserna om fodring och vattning. Som sommaren har visat är det också viktigt att ta hänsyn till utomhustemperaturer och till de verkliga förhållandena vid de olika destinationerna. De behöriga myndigheterna ska till exempel direkt sätta stopp för transporter som saknar en realistisk plan.

Vi har inför rådet tagit fram en not som tar upp dessa aspekter. Belgien, Danmark, Nederländerna, Tyskland och Österrike, och även Luxemburg, har nu ställt sig bakom den. Jag hoppas att även andra medlemsstater vill stödja den. På hemmaplan har vi ju redan begränsat transporttiderna för slaktdjur till i princip max åtta timmar, men vi väntar oss fortfarande ett relativt ljust intresse från kommissionen och majoriteten av medlemsstaterna i rådet för uppdatering av de nu gällande reglerna. Trots detta har intresset hos medlemsstaterna ökat lite under de senaste åren.

Jag tänker alltså fortsätta. Jag vet att även min företrädare på olika sätt har försökt påverka EU för att få förbättringar för de djur som transporteras.

2016/17:11
11 november

Anf. 141 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Tack för föredragningen, statsrådet! Jag uppskattar att Sverige fortsätter att driva den linje som den tidigare regeringen var initiativtagare till och drev.

Det statsrådet har redovisat skulle jag vilja komplettera med en sak, nämligen att statsrådet bör ta upp sanktioner mot dem som inte ens följer de nuvarande reglerna. Brott, som jag kallar det, måste faktiskt beivras och leda till någon åtgärd. Vad jag kan notera utifrån min nuvarande horisont är det dåligt med att beivra de fel – de brott – som faktiskt begås frekvent, tyvärr, i skilda delar av Europa. Där tycker jag att kommissionen har en särskild uppgift, i all synnerhet som den lagstiftning som gäller på detta område har varit i kraft ganska länge nu. Man kan alltså inte längre säga att det är barnsjukdomar eller liknande.

Till det ska läggas att lagstiftningen borde förbättras på EU-nivå, men det är ju steg två. Det första är att faktiskt leva upp till det som nu har gällt i ett antal år och att de som inte följer reglerna får ett ryck i örat som känns, så att de bättrar sig för framtiden.

Anf. 142 GUNILLA NORDGREN (M):

Vi hade diskussionen om djur och transporter i miljö- och jordbruksutskottet, så det var väldigt bra att ministern tog upp det. Annars hade vi gjort det.

Vi är väldigt nöjda med att ministern fortsätter att driva det den förra regeringen drev. Jag instämmer också i det Eskil sa om att använda sanktionerna. I och för sig tyckte jag att ministern pratade om verktyg som ska användas, men det handlar om att *skärpa* sanktionerna och kontrollerna. Det här är nämligen inte okej, på ren svenska. Jag önskar alltså ministern lycka till – jag tycker att det är ett mycket bra initiativ.

Anf. 143 JENS HOLM (V):

Jag välkomnar också att regeringen tar upp frågan. Det är väldigt viktigt att samla stöd från många andra medlemsländer inför mötet. Så som djur behandlas i dessa transporter är helt förfärligt och oacceptabelt. Jag tycker att det är viktigt att man inte bara trycker på att gällande lagar ska följas utan också på att det behövs en reform och förbättring av nuvarande transportförordning, exempelvis.

Jag vill också påminna om att EU-parlamentet vid ett flertal tillfällen när jag satt där, och även efteråt, har röstat igenom att man vill ha en skärpt transportförordning. Ministern kan hänvisa även till detta.

Det oroar mig lite grann när ministern säger att han tror att intresset från EU-kommissionen kommer att vara ljumt. Vad är då nästa steg? Ni tar upp detta på sammanträdet, men det viktiga är ju att EU-kommissionen sedan återkommer med konkreta förändringar och förbättringar. Finns det någon strategi för att detta verkligen ska hända?

Anf. 144 TINA ACKETOFT (L):

Jag kan till fullo instämma med det som tidigare har uttalats. Det gläder mig att vi har en sådan bred samsyn i denna fråga oavsett partitillhörighet. Förutom det som Jens Holm lyfte upp undrar jag hur processen ser ut. Det är ju inte parlamentet i Bryssel som är problemet, utan det är kommissionen.

Ministern sa vidare att vi i dag har verktyg som vi kan använda. Vilka konkreta verktyg är det? När jag talar om dessa frågor möter jag ofta inställningen att man ingenting kan göra. Men det finns uppenbarligen verktyg som vi skulle kunna använda, förutom sanktioner som också har tagits upp här. Det här är mest som information för min egen del.

Anf. 145 LARS-AXEL NORDELL (KD):

Vi alla var naturligtvis upprörda över de bilder vi såg i somras. Alla blev berörda av det som vi såg i tv-apparaterna där djur led. Man hade uppenbarligen ändå följt reglerna såtillvida att man inte körde längre än tillåtet men blev stillastående i hettan vid bland annat nationsgränser, vid tullen, och släpptes inte igenom.

Jag menar att man måste kunna förutse även detta. Det var väl inte första gången som det hände. Sådant måste också kunna hanteras i regelverket så att det inte händer igen. Det ska kunna förutses. Det ska finnas ordentlig ventilation och så vidare.

Jag vill gärna höra vilka möjligheter som finns att förutse sådant och göra dessa nödvändiga förändringar i regelverket. Sanktionssystemet måste naturligtvis också fungera.

Anf. 146 ORDFÖRANDEN:

Skulle ministern kort kunna säga någonting om de djurskyddspolitiska frågorna, som uppenbarligen engagerar många partier här, men samtidigt hålla sig till det som är relevant för rådsmötet? Vi håller nämligen på att överskrida tidsramarna lite grann.

Anf. 147 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Flera tog upp detta med sanktioner. Självklart är sanktioner en del av de verktyg som jag nämnde. Jag sa i mitt första anförande att det finns verktyg i nu gällande lagstiftning, och de måste också självklart användas. Där är sanktioner en del. Kanslirådet Lisen Sjöling kan vidare utveckla vilka verktyg som finns.

Jag vill först ändå säga att det är ett långsiktigt och tråget arbete som har gjort att flera nationer faktiskt nu står upp för att dessa åtgärder vidtas. De står inte bakom en skärpning av lagstiftningen, men de står i alla fall upp för att det måste vara slut med detta. En tung spelare som Tyskland är med här, vilket är jättebra.

Det har varit ett långt och tråget arbete från svensk sida under lång tid. På samma sätt är det på andra områden, där vi en gång i tiden började tala om antibiotikaresistens. Det kräver ett långt och tråget arbete att få andra att inse problemet. Detta arbete måste fortsätta hela tiden, mer och mer, step-by-step. Men vi gör inte om vare sig världen eller EU på en gång.

Lisen Sjöling kan kanske säga något mer om verktygen.

Anf. 148 Kanslirådet LISEN SJÖLING:

Själva regelverket finns i en EU-förordning. I detta regelverk finns bestämmelser som möjliggör för de olika staternas behöriga myndigheter att före långa transporter kräva att det görs en plan för resan. Med långa transporter menas transporter som överstiger åtta timmar, vilket det ofta har handlat om i medierapporteringen. I resplanen ska bland annat väntan inkluderas, vilket också Lars-Axel Nordell nämnde. Man måste göra en realistisk plan.

Många behöriga myndigheter måste faktiskt skärpa sin bedömning av hur realistiska dessa planer är. Detta är ett av de verktyg som finns, men det måste användas bättre. Det finns även andra. Om man upptäcker att en resa är orealistiskt planerad ska myndigheten kräva att en ny planering görs och till exempel lägger in fler pauser.

Det finns alltså verktyg. När det gäller sanktioner beslutar medlemsstaterna nationellt om dem. Det är ganska svårt för ett enskilt medlemsland att påverka detta direkt. Som ministern sa har vi en lång och mödosam process framför oss.

Anf. 149 ORDFÖRANDEN:

Vi kommer säkert att återkomma till djurtransporterna i EU. Vi tackar för informationen om det som kommer att komma upp under Övriga frågor. Det handlar som sagt om informationspunkter.

Anf. 150 ORDFÖRANDEN:

Vi tar upp de andra frågorna under dagordningspunkt 9 för mötet för fiske- och jordbruksrådet.

Anf. 151 MARIA PLASS (M):

Min första fråga gäller 9 h, Antimikrobiell resistens, som är information från Danmark. Jag undrar kort om ministern kommer att yttra sig under denna punkt. Det är visserligen en informationspunkt.

(ORDFÖRANDEN: Man yttrar sig inte under dessa punkter.)

Det kommer han alltså inte att göra. Jag vill ändå påpeka att det är en viktig fråga för Sverige. Om detta kommer upp vore jag därför tacksam om han gjorde det. Detta var min första fråga.

Min andra fråga är också kort och gäller 9 k, Rapport från mötet mellan direktörer för viltvård och jakt i EU. Hade vi någon svensk representation närvarande på detta möte?

Anf. 152 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

ARM är en fråga som Danmark har tagit upp. Sverige har gått in och stöder noten.

Vad avser jakt deltog en tjänsteman från departementet. Tyvärr har jag tappat bort namnet.

Anf. 153 ORDFÖRANDEN:

Men det var alltså någon på tjänstemannanivå från Sverige där?

2016/17:11
11 november

Anf. 154 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):
Ja.

Anf. 155 ORDFÖRANDEN:
Vi tackar för informationen.

§ 6 Allmänna frågor – sammanhållning

Statsrådet Sven-Erik Bucht

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 18 november 2015

Återrapport från informellt ministermöte den 26 november 2015

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 16 november 2016

Anf. 156 ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare till samrådet för Europeiska unionens råd för allmänna frågor, där ministern har ansvar för två dagordningspunkter.

Anf. 157 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Återrapporten ska ni ha fått skriftligt. Finns det några frågor om det?

Anf. 158 ORDFÖRANDEN:

Ärendet gällde ju även återrapporter från Europeiska unionens råd för allmänna frågor – sammanhållning. Ministern hänvisar till de skriftliga kommentarerna. Finns det någon fråga från nämnden angående det skriftliga underlaget? Nej, det gör det inte. Då lägger vi dem till handlingarna.

Tack, ministern, för påminnelsen!

Då går vi över till dagordningspunkt 1, Förändringar av förordningen med gemensamma bestämmelser. Om jag har förstått det rätt gäller detta delvis också jordbruksfrågor.

Anf. 159 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! Denna punkt gäller ändringar av förordningen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna. Ordförandeskapet förväntas informera om läget i förhandlingarna. Här handlar det dock främst om förenklingar för stödmottagare av EU-medel och effektivare användning av finansiella instrument. Förenklingar för stödmottagare innebär här bland annat ökade möjligheter att använda schabloner och klumpsummor, detta för att minska behovet av kvittoredovisning.

Regeringen är positiv till att hitta förenklingar i hanteringen av EU-medel både för medlemsstaterna och för projektägarna. Det är viktigt att noga följa och bevaka förändringarna i hela regelverket så att de enskilda ändringarna verkligen bidrar till förenklingar på alla nivåer.

Detta är som sagt en informationspunkt, och själva förslaget granskas fortfarande. Ordförandeskapet förväntas att vid mötet redovisa hur det kommer att hantera förslagen framöver. Med största sannolikhet kommer förslagen att fortsätta behandlas under största delen av 2017. Vi får säkert anledning att återkomma till detta i ett senare skede.

Anf. 160 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen och konstaterar att detta kommer att återkomma till nämnden.

Vi går vidare till dagordningspunkt 2, Resultat och nya element i sammanhållningspolitiken och de europeiska struktur- och investeringsfonderna. Detta är en diskussionspunkt.

Anf. 161 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! Denna punkt handlar om resultaten av strukturfondsprogrammet 2007–2013 och om nya element i sammanhållningspolitiken under denna programperiod. Ordförandeskapet uppmanas till en diskussion om detta. På samma tema förväntas rådsslutsatser att antas.

Regeringen anser att de förslag till rådsslutsatser som ordförandeskapet har tagit fram är balanserade och att de bör antas vid mötet. Jag vill bara kommentera några av delarna i förslaget till slutsatser.

Slutsatserna handlar bland annat om resultat som redovisas i kommissionens egen utvärdering av insatserna. Från regeringens sida ser vi det som svårt att helt isolera effekterna från de olika programmen och insatserna, bland annat eftersom det genomförs tillsammans med andra nationella insatser och medfinansieras av andra offentliga finansiärer.

Detta är något som vi har påpekat, och ordförandeskapet har förbättrat texten i detta avseende.

I rådsslutsatserna konstateras vidare att starten av den nuvarande programperioden har försenats, bland annat för att regelverket inte har funnits på plats i tid. Det är lätt att hålla med om hur viktigt detta är och att vi måste ta med oss den erfarenheten inför nästa programperiod.

Slutsatserna behandlar också behovet av förenkling. I slutsatserna pekas på viktiga krav för att verkligen kunna åstadkomma framtida förenklingar. Det är ett arbete som regeringen verkligen uppmuntrar och stöder.

Sammanfattningsvis lyfts i slutsatserna fram ett antal viktiga frågor som rör innevarande period och som också pekar på vad som behöver göras i nästa period. Jag är säker på att vi kommer att återkomma till flera av dessa frågor under kommande år. Vi anser dock att slutsatserna är väl balanserade.

Anf. 162 ORDFÖRANDE:

Som ni ser av handlingarna var detta uppe för information i näringsutskottet tidigare i veckan. Jag har inte uppfattat att det blev en diskussion med partiåtskiljande åsikter, men jag kan ha blivit felinformerad. Nej. Jag finner att EU-nämnden känner sig tillfyllest informerad och håller med om regeringens del. Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt och inriktning i denna diskussionsfråga.

Därmed tackar vi landsbygdsministern för hans närvaro i nämnden i dag och önskar en trevlig helg.

§ 7 Ekonomiska och finansiella frågor – budget

Statssekreterare Max Elger

Information och samråd inför Europeiska unionens möte i rådet för ekonomiska och finansiella frågor – budget den 16 november 2016

Anf. 163 ORDFÖRANDEN:

Vi ska ha information och samråd inför Ekofins möte om budget. Här finns ingen återrapportspunkt, utan vi går direkt på de två punkterna. Om jag har förstått det rätt vill Max Elger ta dem i ett sammanhang eftersom de hänger så pass mycket ihop. Är det rätt uppfattat?

Anf. 164 MARIE GRANLUND (S):

Jag vill bara säga att någonstans har det missats av kansliet att Max Elger var i finansutskottet i går och föredrog precis det här och att det fanns en enighet.

Anf. 165 ORDFÖRANDEN:

Exakt. Det är också en information som brukar komma från statssekreteraren.

Varsågod, Max Elger! Ljud och bild är dina, men om du väljer att göra det muntligt är det helt okej med oss.

Anf. 166 Statssekreterare MAX ELGER:

Tack för att jag får komma hit! Jag är statssekreterare i Finansdepartementet.

Vi ska tala om EU:s årsbudget för 2017. Senast jag var här, i juni, hade kommissionen presenterat sitt förslag till årsbudget. Därefter har rådet förhandlat fram en gemensam position, kommissionen har kommit med kompletteringar och parlamentet har också gett sin vilja till känna.

Jag kommer att redogöra för alla dessa positioner, och jag kommer att redogöra för regeringens utgångspunkter i det fortsatta arbetet. Därutöver, när jag är klar med årsbudgeten och själva den stora anledningen till att jag är här, kommer jag också att vilja nämna en fråga av konfidentiell karaktär, nämligen ett ärende >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< mer om detta i slutet av föredragningen som en egen punkt.

När det gäller årsbudgetprocessen, kort och gott, hade kommissionen senast vi sågs presenterat sitt budgetförslag för 2017, och jag stod i begrepp att förhandla fram en position med rådet. Hållningen från vår sida var framför allt att åtagandemarginalen i kommissionens förslag såg lite tunn ut. Den 12 september fastställde rådet sin position, och alla länder var eniga förutom Storbritannien som avstod. Detta var inte alltför långt efter brexitomröstningen.

Den 17 oktober presenterade kommissionen ett förslag till ändringskrivelse som jag önskar behandla något mer i detalj. Den 26 oktober antog Europaparlamentet sin läsning, och just nu befinner vi oss i den treveckorsperiod när idén är att parlamentet, rådet och kommissionen ska bli eniga om en gemensam syn på årsbudgeten för kommande år. Denna

period slutar den 16 november, och då ska jag ned och delta i de avslutande stegen av det.

Det första jag vill nämna är förslaget till ändringsskrivelse, det vill säga ny information från kommissionen sedan jag var här senast. Kommissionen önskar i denna öka åtagandena något på området Smart och inkluderande tillväxt. Det handlar om tillskott på bland annat Erasmus och övriga program på det området.

Anf. 167 ORDFÖRANDEN:

Förlåt, bara en liten information för att alla ska följa med: Det finns ett utskick på denna Powerpointpresentation. De som har tillgång till mötestjänsten på platta eller på annat sätt kan se den elektroniskt. Riksdagen försöker jobba lite papperslöst. Jag vet ju att ni inte har kommit så långt på Finansdepartementet.

Anf. 168 Statssekreterare MAX ELGER:

Vi jobbar alltså med mycket papper.

Att säga om ändringsskrivelsen är att man önskar öka åtagandena framför allt på området Europa i världen med närmare 1 miljard euro, vilket handlar om att leva upp till det som har sagts i migrationsmeddelandet i juni från kommissionen, nämligen ökade insatser i tredjeländ – Jordanien, Libyen och Libanon – för att bistå dessa länder med anledning av migrationssituationen.

Sedan är det ett smärre tillskott på området Administration, vilket är kopplat till inflationen i Belgien och ökade löner och pensionsutbetalningar.

Sammantaget om ändringsskrivelsen är att vi går från ett tillstånd i kommissionens önskemål som hade lite lägre marginaler till ett tillstånd där vi har ännu lite lägre marginaler.

Det är en sak man ska vara medveten om när man tittar på ändringsskrivelsen, och det är att denna ändringsskrivelse innehållsmässigt återger det första året i kommissionens förslag till budgetöversyn, som är de kommande fyra åren. Det var ett ärende som Ann Linde var här och diskuterade igår.

Vi ser det här som två separata processer. Översynen hanteras med enhällighet i rådet, och här behandlar vi årsbudgeten. Vi kommer att hålla dessa processer åtskilda, och därmed ser vi ingen som helst anledning att med ett accepterande av eventuella idéer på ändringsskrivelse göra någon som helst signal om hur vi ser på översynen.

Detta om ändringsskrivelsen. För dem av er som befinner sig i den elektroniska världen på era respektive paddor klickar jag nu fram till ”KOM:s förslag *inklusive* ändringsskrivelse 1 jmf med 2016”.

Här ser vi hur kommissionens förslag alltså skulle förändra budgeten för nästa år i förhållande till innevarande år. Värt att notera i sammanhanget är att det är en rätt kraftig ökning på 1a, Konkurrenskraft för tillväxt och sysselsättning. Det är framför allt Efsi som enligt plan ökar i volym, och det handlar också om tillskott på Erasmus och Connecting Europe.

Sammanhållningspolitiken ökar något. Där ser vi att betalningarna förväntas bli betydligt lägre 2017 än 2016. Detta återspeglar primärt att

man inte har kommit igång med de programmen på det sätt som man hade förutsett. Man ligger alltså lite efter i implementeringen.

Även inom jordbrukspolitiken, Hållbar tillväxt: naturresurser, är åtagandena lägre i kommissionens förslag än under innevarande år. Även detta återspeglar att man har hamnat i en försenad implementering i ett antal medlemsstater. Betalningarna är emellertid i det närmaste oförändrade.

Också området Europa i världen har en rätt stor ökning, 13,6 procent i åtaganden. Detta är de insatser i tredjeland som jag nämnde tidigare, alltså aktualiserade av migrationssituationen och insatser i primärt Jordanien, Libyen och Libanon.

Sammantaget ökar åtagandena med ungefär 2 procent, och betalningarna minskar med 6 procent. Minskade betalningar här korresponderar dock inte mot en vilja hos kommissionen att sänka betalningarna, utan det handlar i mångt och mycket om en oförmåga att nå upp till de planer man en gång har satt upp och att det därför är att vänta lägre betalningar.

Jag klickar och byter bild till "Förhandlingsläget inför förlikningen". Vad är det vi ser framför oss? Kommissionen har inklusive ändringsskrivelsen presenterat ett förslag som har en åtagandemarginal på ungefär 500 miljarder euro och en rejält tilltagen betalningsmarginal på 7,5 miljarder euro. Jag vidmakthåller den uppfattning som jag gav uttryck för i somras, det vill säga att åtagandemarginalen i vårt tycke är lite låg.

Rådet, som är enigt minus Storbritannien som avstod, föreslår en högre åtagandemarginal med 1,6 miljarder och korresponderande högre betalningsmarginal.

Slutligen har vi Europaparlamentet som inte fäster någon större notis vid de tak och begränsningar som finns utan vill ha en negativ åtagandemarginal med 3,3 miljarder och en betalningsmarginal med förvisso 5 miljarder.

Det är alltså dessa tre viljor som nu ska förenas under den kommande veckan. Hur ska vi då operera i den miljön? Jag klickar fram till "Förslag till svensk ståndpunkt".

Det är regeringens avsikt att i denna process verka för budgetdisciplin och respekt för budgetramarna. För att lyckas med detta är det viktigt att vidmakthålla tillräckliga marginaler, och det gäller alldeles särskilt när vi har en osäker tillvaro att hantera. Det är ju marginalerna som ger oss möjlighet att hantera oförutsedda utgifter.

Vi anser vidare att förslaget till årsbudget bör baseras på realistiska prognoser, det vill säga man ska inte ta höjd i budgetförslaget för en implementering och en förbrukning som inte är att vänta.

Slutligen, och för att få största möjliga genomslag för den svenska hållningen, avser vi operera med likasinnade budgetrestriktiva länder och tillsammans med dessa, så långt det är möjligt, verka för återhållsamhet och ett sunt och förnuftigt årsbudgetförslag som ska resultera ur den dialog som strax avslutas.

Vi skulle ha en separat punkt om ESRB, och det innebär att jag tackar för ordet.

Anf. 169 ORDFÖRANDEN:

Exakt – vi låter först nämnden diskutera och ställa frågor kring det som nu är föredraget.

Anf. 170 MARIA PLASS (M):

Precis som sas var detta uppe i finansutskottet igår. Jag hade då bara en reflektion angående ordvalet att regeringen är ”bekymrad”. Jag skulle vilja säga att regeringen borde vara väldigt bekymrad över att man föreslår att taket i budgetramen ska överskridas. Det var en kommentar, och jag hade gärna sett att man ändrat den skrivningen.

Jag har även några frågor. Det sas här att Efsi kommer att ökas i volym. Vad jag förstår har vi väl efterfrågat någon form av utvärdering eller uppföljning av de delar som har varit innan man säger att man både ska förlänga och öka volymen? Var ligger den utvärderingen? Vi hade gärna sett det inför kommande beslut, där det här finns med. Jag tror dessutom att man faktiskt har lovat att komma med den ganska snart.

Det var den första frågan. Den andra frågan gäller sista stycket i den svenska ståndpunkten. Vi gillar ju det här med budgetdisciplin, att man är restriktiv och håller den linjen. Men det står en mening där som lyder: ”Den svenska linjen kommer under förhandlingen att koordineras med likasinnade länder för att uppnå största möjliga genomslag.”

Innebär detta att Sverige har för avsikt att kunna gå med på en kompromiss? Vi hade ett ärende igår där vi diskuterade kompromisser och vad som står i ståndpunkterna. Det är egentligen den frågan jag har.

Anf. 171 ESKIL ERLANDSSON (C):

Jag ska inte upprepa det jag sa vid samrådet med Ann Linde i går utan snarast ställa frågan: Vad innebär i kronor för Sverige de förslag till höjningar som finns i förhållande till nu liggande flerårsbudget?

Anf. 172 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Tack för föredragningen! Vi brukar oftast få tillbaka en del pengar som inte har förbrukats inom EU. Vi kristdemokrater stöder budgetrestriktiva åtgärder. Det står ingenting i förslaget till svensk ståndpunkt om att i första hand omfördela resurser inom befintlig budget, men jag förutsätter att regeringen driver det. Som sagt brukar det oftast vara så att alla pengar inte går åt på ett ställe, och då kanske de kan användas på annat ställe.

Sedan står det inte heller att ni ska verka för att medlemsavgiften inte ska höjas. Men det får jag väl också förutsätta att regeringen har som ambition med tanke på budgetdisciplinen. Nu höjs medlemsavgiften med 150–175 miljoner, om jag förstått det rätt. Hur är det tänkt att detta ska tas fram? På vilka sätt avser man att jobba för en kompromiss med andra medlemsländer för att inte medlemsavgifterna ska höjas?

Anf. 173 JENS HOLM (V):

Jag tycker som tidigare talare att det är viktigt att Sverige håller fast vid vår ståndpunkt om budgetdisciplin och att det inte ska bli ökade utgifter. Nu ser det ju att bli det. Jag tycker, precis som föregående talare, att det vore bra om det i den svenska positionen tydliggjordes att den svenska linjen ska vara omprioriteringar inom befintlig budget. Det finns nämligen väldigt mycket pengar i EU som går till saker som de inte borde gå till eller som används på ett dåligt sätt.

Jag har en konkret fråga om Europa i världen. Behoven är förstås stora i länder som angränsar till det krigsdrabbade Syrien. Det är helt

uppenbart. Men ibland används pengar till tredjeländer också för att flyktingar ska hållas borta, alltså för att försvåra för människor att fly. Jag tänker särskilt på de pengar som ska gå till Libyen. Skulle statssekreteraren kunna klargöra lite mer exakt vad de här pengarna ska gå till?

2016/17:11
11 november

Anf. 174 Statssekreterare MAX ELGER:

Maria Plass frågade om vi är bekymrade över parlamentets position. Jag finner parlamentets position bekymmersam. Men det är inte vår position. Vi avser heller inte att anamma den helt eller ens delvis, utan vi vidmakthåller de tak som vi har kommit överens om i sjuårsbudgeten.

Jag fick frågan om Efsi ökar i volym. Ja – det är på basis av det som redan är sagt om Efsi, så att säga, den plan som finns. Sedan finns det en fråga om Efsi ska förlängas och byggas ut. Den frågan avser vi inte att förhålla oss till tills vi har tagit del av utvärderingen som ska komma i november, det vill säga väldigt snart. Det är Efsi i sin befintliga form som ligger högre för nästa år än för innevarande år. Vi har därmed inte förhållit oss till en eventuell förlängning.

Jag kan möjligen tillägga att nyttjandegraden har varit god för Efsi, kanske lite bättre än vad jag hade väntat. De projekt som har genomförts ser också rätt hyggliga ut. Min egen personliga reflektion är att jag nog var mer skeptisk till hela det projektet när det först fördes på tal än efter de utfall som jag har sett. Men vi ska ta del av den utvärdering som ska komma i november 2016 innan vi förhåller oss till eventuella ytterligare insatser på det området.

Jag fick också frågan om vi avser att acceptera en kompromiss. Just nu förfäktar Sverige rådets hållning, som jag redogjorde för tidigare. Men det är min erfarenhet – och något som alla tidigare processer visar – att det här inte kommer att bli slutstationen för diskussionen mellan parlamentet, rådet och kommissionen vad avser årsbudgeten. Sätillvida är jag absolut beredd att gå med på en kompromiss. Ambitionen är att den kompromissen ska bli så restriktiv som möjligt, och det är därför vi fortsätter att jobba med likasinnade.

Sedan förstår jag att vi diskuterade översynen av sjuårsramen. Ska jag tolka Erlandssons fråga som att det handlar om vad översynen skulle kunna aktualisera för högre medlemsavgift, eller gäller det årsbudgeten som sådan?

(ESKIL ERLANDSSON (C): Det gäller årsbudgeten.)

Vi har budgeterat för nästa års medlemsavgift utifrån det sjuåriga budgettaket. För medlemsavgiften kommer utfallet sätillvida inte att bli så högt som vi har budgeterat för utan lägre. Det är svaret. Därutöver är genomförandegraden i strukturfonderna lägre, och betalningen släpar efter. Hur påverkar det medlemsavgiften för nästa år?

Anf. 175 Departementsrådet KRISTIAN SETH:

Det beror på vad man jämför med. Prognoserna påverkas just nu till stor del av de retroaktiva rabatterna, som ni känner till. Dessa följde av utfallet av den tidigare långtidsförhandlingen, som nu börjar appliceras. Det framgår av budgetpropositionen. Det är alltså ganska stora slag mellan åren för den svenska avgiften.

Men om man tittar på det här förslaget som sådant kan man säga att betalningarna är väldigt låga, till exempel jämfört med förra året vad gäller strukturfondspengarna, då man har varit för sen med att komma ut med de pengarna i Europa som helhet. Därmed kommer vi när den här förhandlingen är klar att behöva titta på prognosen igen och kanske revidera den. Den påverkas också av andra saker. Men med tanke på inkom den här förhandlingen kan vi snarare behöva revidera prognoserna nedåt jämfört med nu liggande prognos som redovisas i budgetpropositionen, är min bedömning.

Anf. 176 Statssekreterare MAX ELGER:

Jag hoppas att detta besvarar frågan.

Sedan vänder jag mig till Pethrus från Kristdemokraterna. Ja, vi bör verka för omfördelning. Det är absolut vår första station i finansieringen av förslag, eftersom vi vidmakthåller föreställningen att vi har bindande tak. Det är klart att vi driver det. Därmed är ambitionen att medlemsavgiften inte ska höjas till följd av ytterligare förhandlingar. Det är klart att detta ändå kan komma att bli fallet, men utfallet för medlemsavgiften är lite avhängigt av andra förlopp också, som Kristian Seth nyss redogjorde för. Intentionen är dock att första stationens finansiering ska vara omfördelning. Det gäller också nya åtaganden som man eventuellt kommer överens om i en översyn. Om det finns vissa prioriterade områden får man väl se till att ta pengarna från områden som är mindre prioriterade. Det är vår grundläggande hållning.

Likaledes kan jag säga till Holm att vi verkar så gott vi kan för att inte öka på medlemsavgiften, eftersom Sverige är en stor nettobetalare och vill hålla igen.

Vad gäller insatserna för Europa i världen i detalj kan jag läsa ur den beskrivning som vi har tagit del av. Det kortsiktiga målet förefaller gå ut på att göra insatser på Medelhavet i syfte att rädda liv, att öka återvändandet till ursprungsländer samt att möjliggöra för migranter och flyktingar att undvika farliga resor. Detta är min egen översättning av kommissionens beskrivning av insatserna.

Anf. 177 ORDFÖRANDEN:

Jag har en fråga själv. Eftersom jag inte sitter i finansutskottet vill jag få det här klart för mig. Den ståndpunkt som du nu redovisar är tydlig och känd sedan tidigare – inga konstigheter. Men du redovisar tydligt hur relativt långt ifrån varandra man står när det gäller inte minst åtagandemarginaler. Det är bara EU-parlamentet som har en minusåtagandemarginal. Det betyder alltså att man helt enkelt räknar med att bryta mot sin budget. En vanlig tankegång är ju att det är först när man har en minusåtagandemarginal som man räknar med att medlemmarna kommer att behöva pröjsa lite mer. Innan dess är det ju marginalen man hela tiden skjuter på, vilket naturligtvis ökar riskerna för att man i slutändan får ett underskott som ska lösas på något sätt. Det finns en risk för ett sådant senare.

Det här ärendet gäller nästa års budget. Med tanke på den information som ni gav från departementet om hur man räknar med rabatter, eftersläpningar och sådana saker verkar det inte aktuellt att diskutera någon direkt kausalitet med den svenska medlemsavgiften. Jag har också för-

stätt att man inte haft frågan uppe i finansutskottet på det sättet. Jag hade annars förutsatt att man hade haft det, och det tror jag också har varit regeringens intentioner. För mig framstår det med de här säkerheterna som att vi i detta ärende inte diskuterar ändringar i sättningen av den svenska medlemsavgiften. Men du får jättegärna korrigera om jag har missuppfattat.

Anf. 178 JOHNNY SKALIN (SD):

Fru ordförande! Jag vet inte hur man ska tolka det här och vem man ska lyssna på – ordföranden eller statssekreteraren. Men att döma av vad statssekreteraren säger finns det en öppning för att detta eventuellt skulle kunna leda till en ökad avgift för Sverige, i alla fall exklusive rabatter, eftersom vi nu ska kompromissa med andra medlemsländer. Jag tycker att Sverige över huvud taget inte ska ställa upp på en sådan linje, oavsett om vi får stöd eller icke från andra medlemsländer. Vi ska ha inställningen att vi åker till de här förhandlingarna och kräver att vår avgift, exklusive rabatter, inte ska öka över huvud taget och gärna dessutom minska.

Det är mycket diskussion om att utgifterna inte ska öka. När man sedan kommer till faktiska förhandlingar öppnar man för att man eventuellt måste kompromissa och kanske öka utgifterna. Men det är ingen som för en dialog om att vi dessutom behöver sänka avgifterna. Vi ligger redan i dag i den absoluta toppen som nettobidragsgivare i EU. Jag tycker att det räcker. En diskussion om att öka avgiften ska inte komma på fråga. Men framför allt måste vi våga flytta fram positionerna och diskutera en reell sänkning av avgiften. Om inte det är regeringens position anmäler jag avvikande mening i förhållande till regeringen.

Anf. 179 Statssekreterare MAX ELGER:

Det ordföranden säger är helt riktigt. Inget av det vi diskuterar i dag kommer att föranleda att vi måste återkomma i fråga om medlemsavgiften i förhållande till vad vi har sagt i budgetpropositionen för 2017. Som Kristian Seth redogjorde för är biasen snarare att utfallet kan bli lite lägre än vad vi hade trott.

Till Skalin kan jag säga att detta alltså inte kommer att aktualisera att vi behöver avsätta ytterligare medel än vad vi gjort i budgetpropositionen för 2017, men att det inte är något realistiskt utfall att den här trilogien skulle komma att resultera i minskade åtaganden och betalningar i förhållande till de förslag som är presenterade i rådet och som ligger lägst. Jag tror att det taktiska valet för svensk del står mellan att å ena sidan gå in med en ohyggligt restriktiv position och mäla ut sig ur diskussionen direkt och å andra sidan se till att delta i diskussionen och tillsammans med likasinnade försöka dra slutresultatet i så konstruktiv riktning som möjligt. Vi förfäktar uppfattningen att det är mer taktiskt att sitta kvar vid bordet och föra en sådan diskussion. Därför har vi inga kategoriska ingångsvärden av arten att vi ska sänka Europeiska unionens åtaganden och betalningar i det här läget.

Anf. 180 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finner jag, med notering av avvikande mening från Sverigedemokraterna, att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

2016/17:11
11 november

Då tar vi den informationsfråga som inte är uppe på rådet. Det är information av EU-karaktär som finansministern och hennes statssekreterare vill ge till EU-nämnden med anledning av ett beslut som ska komma, om jag förstår det rätt.

Anf. 181 Statssekreterare MAX ELGER:

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
<<<.

Anf. 182 ESKIL ERLANDSSON (C):

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 183 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 184 ORDFÖRANDEN:

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 185 Statssekreterare MAX ELGER:

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 186 ORDFÖRANDEN:

Med anledning av det sistnämnda kan vi påminna om nämndens sekretessbestämmelser. Vi yppar inte information som vi har fått här på annat sätt än vad som är i överensstämmelse med sekretessreglerna. Det gäller till exempel information om andra länder och, skulle jag säga, hela den här punkten.

Då tackar vi statssekreterare Max Elger för föredragningen och önskar lycka till med den lite trixiga förhandlingen om budgeten. Det är ju inte helt ovanligt med sådana förhandlingar.

Anf. 187 Statssekreterare MAX ELGER:

Tusen tack!

Innehållsförteckning

§ 1 Utrikes frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 6 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	2
Anf. 7 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 8 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	2
Anf. 9 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 10 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	2
Anf. 11 KARIN ENSTRÖM (M).....	3
Anf. 12 JOHNNY SKALIN (SD)	3
Anf. 13 PYRY NIEMI (S).....	4
Anf. 14 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	4
Anf. 15 JOHNNY SKALIN (SD)	5
Anf. 16 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	6
Anf. 17 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 18 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	6
Anf. 19 JENS HOLM (V)	7
Anf. 20 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 21 TINA ACKETOFT (L).....	7
Anf. 22 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	7
Anf. 23 JENS HOLM (V)	7
Anf. 24 KARIN ENSTRÖM (M).....	7
Anf. 25 JOHNNY SKALIN (SD)	7
Anf. 26 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	7
Anf. 27 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 28 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	8
Anf. 29 ORDFÖRANDEN	8
§ 2 Utrikes frågor	9
Anf. 30 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 31 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	9
Anf. 32 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S).....	10
Anf. 33 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	11
Anf. 34 KARIN ENSTRÖM (M).....	11
Anf. 35 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 36 TINA ACKETOFT (L)	12
Anf. 37 JENS HOLM (V)	12
Anf. 38 PAVEL GAMOV (SD).....	13
Anf. 39 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	13
Anf. 40 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S).....	14
Anf. 41 JENS HOLM (V)	15
Anf. 42 ORDFÖRANDEN	15
§ 3 Utrikes frågor – försvar	16
Anf. 43 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 44 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S).....	16
Anf. 45 ORDFÖRANDEN	16

Anf. 46	Försvarsminister PETER HULTQVIST (S).....	16
Anf. 47	ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 48	Försvarsminister PETER HULTQVIST (S).....	16
Anf. 49	ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 50	Försvarsminister PETER HULTQVIST (S).....	17
Anf. 51	JENS HOLM (V)	17
Anf. 52	JOHNNY SKALIN (SD).....	17
Anf. 53	ORDFÖRANDEN.....	17
Anf. 54	JENS HOLM (V)	17
Anf. 55	ORDFÖRANDEN.....	17
Anf. 56	Försvarsminister PETER HULTQVIST (S).....	18
Anf. 57	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	18
Anf. 58	JENS HOLM (V)	18
Anf. 59	Försvarsminister PETER HULTQVIST (S).....	19
Anf. 60	JENS HOLM (V)	19
Anf. 61	ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 62	Försvarsminister PETER HULTQVIST (S).....	19
Anf. 63	ORDFÖRANDEN.....	19
§ 4	Rättsliga och inrikes frågor	20
Anf. 64	ORDFÖRANDEN.....	20
Anf. 65	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	20
Anf. 66	ORDFÖRANDEN.....	20
Anf. 67	KRISTER HAMMARBERGH (M)	20
Anf. 68	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	20
Anf. 69	ORDFÖRANDEN.....	20
Anf. 70	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	20
Anf. 71	ESKIL ERLANDSSON (C).....	20
Anf. 72	KRISTER HAMMARBERGH (M)	21
Anf. 73	ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 74	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	21
Anf. 75	ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 76	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	21
Anf. 77	ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 78	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	22
Anf. 79	JENS HOLM (V)	22
Anf. 80	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	22
Anf. 81	ORDFÖRANDEN.....	22
Anf. 82	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	23
Anf. 83	ORDFÖRANDEN.....	23
Anf. 84	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	23
Anf. 85	KRISTER HAMMARBERGH (M)	23
Anf. 86	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	23
Anf. 87	ORDFÖRANDEN.....	23
Anf. 88	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	24
Anf. 89	ORDFÖRANDEN.....	24
Anf. 90	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	24
Anf. 91	ORDFÖRANDEN.....	24
Anf. 92	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	24
Anf. 93	KRISTER HAMMARBERGH (M)	25
Anf. 94	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	25
Anf. 95	ORDFÖRANDEN.....	25

Anf. 96	JENS HOLM (V)	26
Anf. 97	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	26
Anf. 98	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	26
Anf. 99	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 100	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	26
Anf. 101	ORDFÖRANDEN	27
§ 5	Jordbruk och fiske	28
Anf. 102	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 103	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	28
Anf. 104	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 105	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	28
Anf. 106	ESKIL ERLANDSSON (C)	28
Anf. 107	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	29
Anf. 108	Kanslirådet BJÖRN ÅSGÅRD	29
Anf. 109	ESKIL ERLANDSSON (C)	29
Anf. 110	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	29
Anf. 111	ORDFÖRANDEN	29
Anf. 112	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	29
Anf. 113	PAVEL GAMOV (SD)	30
Anf. 114	JENS HOLM (V)	30
Anf. 115	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	31
Anf. 116	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 117	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	31
Anf. 118	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 119	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	31
Anf. 120	Kanslirådet KARIN VICTORIN	31
Anf. 121	JENS HOLM (V)	32
Anf. 122	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	32
Anf. 123	JENS HOLM (V)	32
Anf. 124	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	32
Anf. 125	ORDFÖRANDEN	32
Anf. 126	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	33
Anf. 127	ORDFÖRANDEN	33
Anf. 128	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	33
Anf. 129	LARS-AXEL NORDELL (KD)	34
Anf. 130	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	34
Anf. 131	Ämnesrådet STEFAN KÄLLMAN	34
Anf. 132	LARS-AXEL NORDELL (KD)	34
Anf. 133	ORDFÖRANDEN	34
Anf. 134	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	34
Anf. 135	JENS HOLM (V)	35
Anf. 136	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	35
Anf. 137	ORDFÖRANDEN	35
Anf. 138	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	35
Anf. 139	ORDFÖRANDEN	36
Anf. 140	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	36
Anf. 141	ESKIL ERLANDSSON (C)	36
Anf. 142	GUNILLA NORDGREN (M)	37
Anf. 143	JENS HOLM (V)	37
Anf. 144	TINA ACKETOFT (L)	37
Anf. 145	LARS-AXEL NORDELL (KD)	38

Anf. 146	ORDFÖRANDEN.....	38
Anf. 147	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	38
Anf. 148	Kanslirådet LISEN SJÖLING	38
Anf. 149	ORDFÖRANDEN.....	39
Anf. 150	ORDFÖRANDEN.....	39
Anf. 151	MARIA PLASS (M)	39
Anf. 152	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	39
Anf. 153	ORDFÖRANDEN.....	39
Anf. 154	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	39
Anf. 155	ORDFÖRANDEN.....	39
§ 6	Allmänna frågor – sammanhållning	40
Anf. 156	ORDFÖRANDEN.....	40
Anf. 157	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	40
Anf. 158	ORDFÖRANDEN.....	40
Anf. 159	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	40
Anf. 160	ORDFÖRANDEN.....	40
Anf. 161	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	41
Anf. 162	ORDFÖRANDEN.....	41
§ 7	Ekonomiska och finansiella frågor – budget	42
Anf. 163	ORDFÖRANDEN.....	42
Anf. 164	MARIE GRANLUND (S).....	42
Anf. 165	ORDFÖRANDEN.....	42
Anf. 166	Statssekreterare MAX ELGER.....	42
Anf. 167	ORDFÖRANDEN.....	43
Anf. 168	Statssekreterare MAX ELGER.....	43
Anf. 169	ORDFÖRANDEN.....	44
Anf. 170	MARIA PLASS (M)	44
Anf. 171	ESKIL ERLANDSSON (C).....	45
Anf. 172	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	45
Anf. 173	JENS HOLM (V).....	45
Anf. 174	Statssekreterare MAX ELGER.....	46
Anf. 175	Departementsrådet KRISTIAN SETH	46
Anf. 176	Statssekreterare MAX ELGER.....	47
Anf. 177	ORDFÖRANDEN.....	47
Anf. 178	JOHNNY SKALIN (SD).....	48
Anf. 179	Statssekreterare MAX ELGER.....	48
Anf. 180	ORDFÖRANDEN.....	48
Anf. 181	Statssekreterare MAX ELGER.....	49
Anf. 182	ESKIL ERLANDSSON (C).....	49
Anf. 183	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	49
Anf. 184	ORDFÖRANDEN.....	49
Anf. 185	Statssekreterare MAX ELGER.....	49
Anf. 186	ORDFÖRANDEN.....	49
Anf. 187	Statssekreterare MAX ELGER.....	49